ԱՒԵՏԱՐԵՐ

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ

ՅԻԼՄԻՅԷ, ՊԷՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱՒՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 50. ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՄԱՐՏ 9, 1907. Ն. 10

ՍԱՀԻՄԻ ԻՄԹԻԶԱԶ Ա. Ք. ԿՐԻՆ — ՄԻՒՀԷԼԻՖ Ա. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ՄԷՎԱՏՏ Ը ՄԻՒՆՏԷՐԻՃԷ

Հավատիս ի տինիյէ 169 — Քրիստոսէրիմիզ վէ վա՛զգլարըմըզ 172. — Նէ՞ Ֆա՞իտեսի վար 174. Բուհա. նիճէ Յուհաննայկըզըն Թամամ վագթը 174. — Եիրմինճի Ալեքսանտրա Մէհթա՛պլիճէ Թիմարճըլար 175. — Ք. Մուգատաս տես Քէֆարեթի Չագգընտա Նէ՞ Թա՛լիմ Էտեր 176. — Թէ՛պիրլի Տաւ՛անըն Շարթլարը 179. — Մեհ Սէմընաքն Մար՛աշտա Վագը՛ Էյթամ Մէրհէպիյին Օն Սէնեվիք Բաֆօրթը 179. — Շուա՛ուէնաթ ը Ըհյաուկյ 181. — Պարբա. Քիկյ 182.

ՀԱՎԱՏԻՍ Ի ՏԻՆԻՅԷ

(պեհտ ի մախտուս)

14.

Սօն պէնահմիզատ բիլմէ ի սէյհահաթըմըզը նէ՞ թիչտիրմիչ օլաըզըմըզ Գօչ Հիսար՝ Սիվաստան 6 սա՛ա՛թ ուզագտա քեա՛ֆին տիր։ Գօչ Հիսար տիք պիր պա՛յանըն էթէկլիյատ քեա՛ֆին օլուպ, խանէկէրտէն պա՛ղըզը ուչրումըն Թիֆլիսինտէ, պա՛ղըզըը տախի դա՛իտէսինտէ հափըմըզլար սըզ։ Անտէ պիր պաչխան պուլունուպ պիվ նէյնի վէ խաֆիրահաթպախչ պիր խանա էնափք։ Պիվ գայմագամ պէյի կէօրմէյէ կիմսէք իսէ ան, միւմախիլէյհի գօնաղընտա պուլտամատըզ, լաքին ռուչամլայըն միւմախիլէյհ պիվ պիյարէթ էյլէխի։ Գայմագամ Ասիաթանէլի պիր Բուամ էֆէնտի օլուպ, միւմախիլէյհտէն նուֆուս ը էհալիսին 3,500 քիչի օլաըղընը անլատըզ։ Օ. բտաա Բուամ հօղ սըզ։ Գօչ Հիսարտան հարէքէթիմիզտէն պիր սա՛ա՛թ ատնրա կաիրտան նամ էրմէ. նի գարիյէսի իչինտէն կէչտիք։ Բէֆիվիմիզ Մ. Ֆօր մուգատաէմա թանըմըչ օլաըղը գարիյէլիկեր իլէ կէօրուչմէք իւզրէ, օբտաա պիր գաչ տագիպա տուբտու։ Իչտու էյի տօսթումըզ սէնեվէրճէ միւտաէթտէն աէրու Սիվաստա մէճճանէն թա՛լիմ օլուճնան օղլան վէ գըզլար հաղըճնատա խուսուսի պիր մուհտապէթի փերվէրտէ էթմէքտէ պուլունմըչ ոըր, վէ էնտէրէզատ միւտաէլէթի էթտիյիմիզ վագթտան իթթիլաբէն, օ կիպի օղլան վէ գըզլարըն տախի միւմախիլէյհ հաղըճնատա նէ գատար չէտիա պիր մուհտապէթի փերվէրտէ էթտիքլէրինի, վէ միւմախէյհին անկէրին հէվէսխան նէ գատար ա՛լա տուբէտ թանըտըղընը, վէ անկէրին միւտաթագիմանէ վէ միւֆիա պիր Էօմր կէչիրմէքտէ օլաըգլարընը անլամադըղա նէ գատար արզուքէչ պուլունտուղընը կէօրտուք։ Մէճճանէն թա՛լիմ օլունան իչպուքընը կէօրտուք։ Մէճճանէն թա՛լիմ օլունան իչպուքընը թէթէկ թալէպէսինտէն պիրիսի տապզդա Կավրանտա մու՛ալլիմլիք էթմիչ օլաըղը կիպի, սա՛իլէբի տախի պաչգա գարիյէլէրտէ մու՛ալլիմլիք էթմիկէր սիր։ Պու մէքթէպլէր Փօթէհթան մէքթէպլէրի սայըլմայըղ, միւհէնտէր թարաքընտան անլէրէ պիր կէօրէ մու՛ալլիմնաթ ը նագտիյէ իֆտա օլունմագ։ չու գատար քի անկէրտէն պա՛ղըզըըն Սիվաս Կ. Խ. չիրքէթի պա՛ղը սէրէհէտէ իֆտա ի մու՛ալլիմնէթ էյլէմիչ տիր։

Իքի սա՛ա՛թ տահա իլէրիտէ տաղըն պիր թարաքընտա Հանդաղ գարիյէսի քեա՛ֆին տիր, վէ Մ. Ֆօր՝ քէօյլուլէրէ պիր սէյիրմէն լինչաը իչինա

տէ մուա'ւէնէթ էթմէք լուզում, պիր մըղտար ապչէ իպրաղ էթմիչ օլմըղընտան, մէզքիւր զա-րիյէյի ղիյարէթ իչուն հօլտան սոնրա։ Նօրուն տիկէր թարաֆընտա Կօվատուն նամընտա տահա պէօյիւք պիր զարիյէ քա՞ին սիր։ Համղար զա-րիյէսինէն փէք ուզապլաչմազտան, չէհրէտէն պիր ղարըլտամազա կէլմիչ օլան վէ էրղիկէրտէն, Ալման, Իավիչէրալը վէ Ամէրիկալըլարտան մուս-ըլքքէպ պուղունան պիր խայը ասօթլարա թէկռա-սիւֆ էյլէմէք։ Տաղըն ղիրվէսի ձիվարընտա քա՞ին օլուպ, ահատէն Սիվաս օվատընա էնիչկէն պիր խոնա նամիլ օլարագ, օրտտա ասօթլարըմընդըն քէնտիլէրի իչէ պէրապեր կէթիրմիչ օլըդիզը լէզիզ թա՛մա-լարտան ասյա ասյա եէտիք։ Խոնտա փրօթէսթան-լարըն վա՛ղզը սըզիէթիչյէ Տիվրիյէ կիլիմէքտէ օ-լան Պէռռոս էֆ. Մուղալեանա բաշթ կէլտիք։ Իւս միա էտէրիզ քի միւմանիէյէնին օրտտաքի ա՛յ ու ղայրէթլէրի բուհանիճէ պօղ պօղ ֆէյղ վէ պէրէ-քետթը Րապպանիչյէ մաղհար օլաճադ սըզը։

Իչթէ պուս վէճէյէ 20 կիւն ամի իչէ հօղճուս-ղըդ էտէրէք, Վահտան Սիվասա եէթիչէ պիլտիք։ Գարա հօղճուղըղմըղընն միւթէպագը զըմմընը արա-պա իչէ էտէճէչիմիզտէն ոօլայը չատ ու խէնտան օ-լուչօր իտիյօք տէ, թաղ'ըմըզա զայէթ մուվաֆֆըղ օլան հօլտայըմըզը զա՞իպ էթմէքտէ պուղունտըղը-մըզտան ոօլայը տահի մահղուն վէ միւքէտտէր պուղունուչօր իտիք։ Սիվաստա պիզ 1902տէ կէչ-միչ օլտրղըմըզ հօլու թա'զիպ էյլէսիյիմիզտէն, հիքեայէմիզին զըամ ը միւթէպագըսը պօլայճա սէօյ-լէնիչէ պիլիր։ Սիվաստաքի Փրօթէսթան մէզհէպ-լէրինի չակիրտալէր իչէ իչնճա խընճ ոօլու պուղ-տուտ։ Կէրչի սէնէ ի թէսորիսիյէնին պաչչատասը իւղէրինտէն տահա անճադ պիր հաֆթա կէչմիչ ի-տիյօք տէ, զիւքիւր մէզհէպ ի 'ալիսինտէ 114 թա-լէպէ, վէ իչնտա մէզհէպ ի 'ալիսինտէ տահի 75 թալիսթի պուղունմազտա իտի։ Զիւքիւր մէզհէ-պի 'ալիսի թալէպէսինին 'տաէտի մու"ահիտարէն 129ա պալիղ օլմուշ օլուպ, միւտիր ի մէզհէպէյին պիրէ իչ'արընտա նազարէն, տահա զիյատէ թալէպէ իչիւն մէզհէպտէ օհուրտաճադ եէր գալմամըշ սըզը։ Իչտու մէզհէպ ի 'ալիսէ միւտաեէթ ի թահսիլիյէ 6 սէնէ սիր, վէ անատէն մէ"զունն օլան թալէպէ Մէր-զիֆունտտա քա՞ին Անաթօլիա Գօլէճինին, հավօտ Խարվուրթտա քա՞ին Եիրտտա Գօլէճինին մուհիվիլ (ոօֆֆոզը) սընճըխտա տահիլ օլապիլիրլէր։ Զիւ-քիւր մէզհէպէյինտէքի չակիրտանընն մըզտարը աչա-ղը տա՞իրէլէրինքի տահի տահիլ օլաղըդը հալտէ, օ զէման 350 գուռուշ իտի վէ փէք իհթիմալ քի չմահիյէ գուռուշ 400է ևէթիչմիչ սիր։ Շէհրինն մուխթէլիֆ մահալլէրինտէ Ամէրիկալը մա'ալիմէ-լէր իտարէյինտէ պուղունան իչի'պէնինքի տահի տահիլ օլաղըդը հալտէ, իւնտա մէզհէպէյին-տէ օ զէման 440 թալիսթի պուղունմազտա օ-լուպ, մէզհէպէյին միւտիրէյինին պիղի թէ"մին էթմէյինէ կէօրէ, հիչ չիւպհէ ևօզ քի 500ի կէչէ-ճէք իտի։ Էրմէնիլէրին իւչ քիլիսէ մէզհէպէյերի իչէ իւչ մահալլէ մէզհէպէյերի պուղունտաղտան պաչտա, 700-800 չակիրտի օլան մէզքէզի պիր մէզհէպէյերի տահի վար սըզը։ Զիւքիւր ու իւնա-տա մահսուս Ամէրիդա մէզհէպէյերինտէ, Ամէրի-գալըլարտան մա'տա 20 գուռուշ եէրլի մա'ալիմ-լէր վար սըզը։ Ալման վէ Իավիչէրալը մա'ալիմլէր իտարէյի պիրինտա պուղունան ֆուղարա մէզ-հէպէյերի չակիրտանը պալատէ ղիքր օլունան մըղ-տարա տահիլ տէյիլ սիրլէր։ Բէմալը մէնհունէ-յէթլէ խապէր ալտըղընմըղտա կէօրէ, Փրօթէսթան քիլիսէսի՝ մէզհէպէտէ պուղունան ֆաղիր Փրօթէս-թան չակիրտանըն իւճբէթի ի թէորիսիյէնէրինի թէ"միյէ էթմէքտէ սիր։

Վեր. Միհրան Գազանճեանընն իտարէ ի միւթ-չհանդէսի ալթընտա պուղունան քիլիսէնին հալի պիղճէ զայէթլէ իւմիտլի սիր։ Շու կէչէն իքի սէ-նէտէն պէրու քիլիսէ քէնտի ժէտարիֆինի քիւպլի-յէն քէնտիսի թէսվիյէ էթմէքտէ սիր։ Կէչէն սէ-նէ քիլիսէյէ 29 ա'զա գուռուշ օլունմըշ սըզը։ Քի-լիսէնին տարըզը սէպէպիյլէ բուհանի խըտմէթլէր-տէ հաղըր պուղունանլարընն մըղտարը անճադ 600-700 գուռուշ սըզը։ Քիլիսէնին էն պէօյիւք իհթի-յաճլարընտան պիրինի պիր մէզհէպ պինասը սըզը։ Կիրակի մէզհէպի չակիրտանընըն մըղտարը քէնտի մէզհէպէյերինտէ իֆթիհամ' էտէն ֆուղարա մէզհէ-պի չակիրտանը տահիլ օլմայարագ 700 սիր։

Սեպտ. 1/14է միւտաուրէք ձիւմ'ա կիւնիւ Սի-վաստան հարէքէթլէ 2 կիւնտէն Թօղաթա կէլտիք։ Էնտա ի բահտա իլք կէճէյի պուղտան 4 սէնէ եվ-վէլ էթմէյինիչ կիպի, Եէնի Խոնտա կէյիրտիք։ Սիվաստան 3 ա'տաթ ուզագտա քա՞ին Րեվքէպ Խանը գարշըսընտաքի գաթիրճալարտա դուրուշ-մուշ չաարըլարընն մըղտարը 100ատն վէք աչաղը օլմամագ իտի։ Զամանը Պէլին զիրվէսինտէքի աղաճա-րընն չօղունընն չու կէչէն 4 սէնէ իչնտատ քէսիլմիչ օլտրղընը պուղտուգ, վէ էլեէվմ մահալ ը մէզքիւր վէք օ գուռուշ լաթիֆ վէ ճալիսիգ ի տիղդաթ տէ-յիլ սիր։ Պիզ Թօղատա եաղլաչտրղըմըզ սըրտտա պիղ էօյլէ կէլտի քի օրտալարը ոօն զիյարէթլիմիզ-տէն պէրու Թիւրքիւն զէր'իյաթը խայըճա արթ-մըշ սըզը, վէ պիղէ խապէր վէրիլմիյինէ կէօրէ, զէր'իյաթ ը մէզքիւրէ ֆիլհագիգա արթմըշ սըզը։

Պիտ հէնուշ չէհրին վարօչընտա պուլունուր իքէն, պիր տօսթ պիտէ բանթ կէլիպ, հօգարըքի պիր հօլտան պիտի տօստօպրու միւտաֆիր օլաճաղըմըզ 'ի-պատէթհանէյէ կէօթիւրտիւ։ Շէհրին էթրաֆընտաքի ևիւքսէք Թէփէլէրտէն Խաչքար նամըյէ մա'բուճ օլանըն պիրվէխտին չըղտըզ վէ օրտուտան չէհրի փէք ա'լա սուրէթտաէ սէյր ու թէմաչա եյլէ-սիք։ Շէհրին էն չայան ը Թէմաչա էպնիյէխտի-աէն պիրթան ճիւղուս ը Հիւմայունըն 23նճի բէ'ս ի սէնէ ի տէվրիյէսի միւնասէպէթիյէ Սէրայ ճիվա-րընտա հատրըմըզ օլան ատ'ամի դուչէսի տիր։ Էրմ. Դամթօլիքլէրին տաթի քէնտի քիլիսէլերի դուչ-սի իւղէրինտէ չալար պիր ատ'ամըրը վար տըր։ Շէհրին քէնտրընտաքի ճէփնա պինտ միրի պա-ղըր ֆաղրիպտաը տըր։ Պաղըր մա'ինինտէն կէթիրիլէն պաղըրըար իչպու պինտաա էրնտահիր-լէր։ Զարչը վաղար չէհրին իչինտէն պօյունճա իմ-բար էտէր։ Տիւքքանըար մերքէզի ատղաղըն հէր իքի թարաֆընտա պօյու պօյունճա իմթիհատա էտիպ, պա'ճէհու իւչ մահալլէտէն հէր պիրինէ պիրէր տանէ օյարադ իւչ չիւ'պէյէ այրըըրար վէ իւչ այը տէ-րէլէր պօյունճա իմթիհատա էտէրլէր։

Թօգաթտա ճարի օլան պաչըճա ալն'ամի ճուլ-հալըդ տըր։ 800ատն 1,000, հաիօտ մուհաիրլէրին-միղտէն պիրինին պէյանընճա, 1,000ատն 1,500է դատար էրքէք վէ դատընար՝ հազմա հաիմադ վէ դալըպար իլէ անէրին իւղէրինէ նագշ պատմադէ իմթիհալ էտէրլէր։ Դուչադար իչչէմէքլիք տաճի չէհրին տիկէր պիր ալն'ամը օյուտ, չօգճա գա-տընար թարաֆընտան իմալ օլունուրլար։ Օրա-տտա պէվ տաճի տօղունուրուր, վէ պուհնարընն ճիւմլէճի քիւլլիյէթիլ մըգատարատտա տա՞իր ևէրլէ-րէ իհտատ օլունուրլար։ Դայէթ մէզգուլ օլան Թօ-գաթ մէյվէ վէ եէմիչլերի՝ չօգճա Սիվաստա վէ տա-՞իր ճիվար մահալլերէ կէօնտէրիլիր։ Անէրտէն վէք տպլարը Տէրսա'ատէթ կէթիրիլիր։ Օ-բատտա գայէթ լէչիլ պիր նէմ՝ չէֆթալը վար տըր քի Տէրսա'ատէթ չարչը վաղարլարընտա անընն միալինէ Թէատուի էթմէմիչիլ տիր։

Շէհրին՝ Խաչքար իլէ իւղէրինտէ Էսքի գալ'ա-նընն գա՞իմ պուլունմուչ օլարընը գայա արատըն-տաքի դըսմընտա ևիւքսէք պիր չան գուլլէսի պուլունան եէկիտանէ Բուսմ քիլիսէսի, վէ անընն ճիվարընտա տաճի Բուսմ մէքթէպլի քա՞ին տիր։ Մըգատարճա 150 իանէչէն 'իպատէթ օլան Բուսմ-լարընն պիր մահատթըրլարը տաճի վար տըր։ Բուսմ քիլիսէսինին հէյման հանը պաչընտա եէհուտաիլէրին սինադողը վէ 7 էրմէնի քիլիսէսինին էն պէօյիւսիւ օլան Սբ. Սահհանտա քիլիսէսի քա՞ին տիր։ Ֆէ-դալիք Մայր Եկեղեցի վէ էրմէնի քիլիսէլերինին էն էսքիսի իակին մերվի պուլունան Սբ. Լուսաւորիչ տաճի օ սէմթաէ քա՞ին տիր։ Մալի պիր գուվէսի պուլունան իչպու քիլիսէ Խաչքարընն թամամ պա'-սէվնտէ վէ չէհրին հօգարըքի քէնարընտա տըր։ Հէր եէրտէ պաղչէլէր պուլունտըղընտան, պիւթիւն չէհիր Լաինիյէ իլէ միւղեյէտէն սըզը պիր օրտան կէ-պի կէօրիւնիւյօր, վէ պիզի զիրվէխտինտէն էօյլէ ճէլիլ պիր մէնզարէյի սէյր ու թէմաչա էթմէք ֆուրսաթընտա նա՞իլ օլարընմըզ թէփէյէ չըգարմըզ օլան պիրատէրատէն զայէթ մէմնունէ վէ մինինէթտար գալարդ։

Էրմէնի Դամթօլիքլէր սայքի Բուսմար գատար չօգ տըրըար։ Անդէրին ատ պիր քիլիսէսի իլէ պիր մա-նաաթըրլարը վար տըր։ Ճիդվիթիլէրին 700-800 թալէպէսի օլան պիր մէքթէպլերի պուլունտըղը կիպի, էրմէնիլէրին տաճի զիւքիւր ու իւնատտան 800ատն 1,000է դատար չակիրտի վէ 11 մու'ալիմ վէ 12 մա՞ալիմէսի պուլունան պիր մէքթէպլերի, քէ-զալիք 80 թալէպէսի պուլունան պիր պաղչէ ի սիւսթեմատըրը վար տըր։ Պու մէքթէպլին պիր խայ-լը 'ապարաթը պուլունուպ, չակիրտան մէճմանէն թա'լիմ օլունուրլար։ Էրմէնիլէրին Յովակիմ Անինա նամըյէ մա'բուճ վէ չէհրտէն պիր տա'ատ ու-զագտա օլան, քէզալիք Յովհան Ոսկեբերան նա-մըյէ հատ էտիպիպ չէհրտէն 4 տա'ատ ուզագտա պուլունան իքի մահատթըրլարը տաճի վար տըր։ Սօն մահատթըրտա Սեպտ. այընտա 1,500—2,000 դի-յարէթճիլէր կէլիրլէր։

Փրօթէսթան ճէմա'ատը չօգ տէյիլ տիր։ Պիրի օղանդարա, պիրիսի զըղարա մահատա իքի ու-ֆաղ մէքթէպլերի վար տըր։ Սատահլայըն էփէյի-ճէ պէօյիւք պիր ճէմա'ատտա վա'զ էթտիք, վէ էօյ-լէտէն սօնտրա, Իսրայէլեան էֆէնտիլէրին իրատ էթ-տիյի պիր վա'զը տինլէտիք։ Միւսահիլէյհ Խարփու-թա կիտիյօր իտի։ Սպմընչար ա'զատան միւրէքքէպ օլարադ պիր Կ. Խրիսթիյան վէ պիրտէ Կ. Ի. Գա-պընչար չիրքէթլերի վար իտի իտ տէ, հէր իքիսինտէ տաճի ա'զալարըն պիր զըամը Լուսաւորչականլարատան միւրէքքէպ պիր։ Սէհնէլերտէն պէրու չակիրտան ը 'Իտա ճէմա'ատընտա վա'զ էթմէքտէ պուլունան Տր. Գէորգեան հէման օ ադրըալարտա իանէսինի տաճընդ օլարադ, օրատտան միւֆարատաթ էթմէքտէ իտի։

Քիլիսէնին իամանտա տաղիթ օլաղընտա 'ամէլի մայար անըն Բուհ իւլ Գուատտա նագարէյն Թուքթաղը մէվզը' տըր։ Ճան Օուէն

ԲԻԼԻՍԵԼԵՐԻՄԻԶ ՎԷ ՎԱ'ՂԶԼԱՐԸՄԸԶ
(Ց. Գ. Գ.)

Պուհատան էվվելքի պիր պէնտիմիզտէ Վէր. Տ. Բէճէլեանըն պիր սըրա պէնտելերինէ միւրաճա'ատ էտիպ, անդերտէ զիքր օլունան մատտելերուէն պիրին, ևա'նի Բուհանի մէ'մուրլարըն էլպիսէ ի բէտմիյէ կիմզելերի խուսուսընտա պէյան ը էֆքեար էթմիշ իտիք։ Պու քերրէ միւամիլէյէնին մէյտանա կէթիր-տիյի օլ պիր մատտելերի մուխթասարըն Թահի ը նազար ը միւթալէ'ատա ալմազ իտիպ իշ։

1. Վա'ղըաբը Ռա'նէն էտն պէր հէյէնին պուլտանմաբը։

Թավսիյէ էտիր քի վա'ղըլարըմըզ քէնտի պաշ-լարընա քևիսէ, վէ քևիսէելերիմիզ քէնտի պաշա-բընա վա'ղըար պուլմասընըար տա, պու իչի Թա'-ևէն վէ իտարէ էտէն հէ'յէթլեր պուլունտըն։ Պու հէ'յէթլեր պօշտա գալան վա'ղըա քևիսէ, վէ պօշ օլան քևիսէյէ վա'ղը պուլտունըար։ Պու Թավսի-յէնին իմրասընտա իչի կևէճլիւյէ Թէտտասևիֆ է-տիյէր։ Էվվելա. Վա'ղը Թա'ևէն էտէն հէ'յէթին ա'զաբը օլան վա'ղըար կիտերէք վա'ղըար արա-սընտա քէտտ ի էհէմմիյէթ էտէճէքլեր, վէ իմթեր իմթէմէզ, Եպիսկոպոսասընա պիր մեկտե' իմրազ էտիպ, քևիսեելեր վէ վա'ղըար իւղերինէ խուսուս-ա պիր նուֆուզ իշլէթմէյէ Թէճրիպէ օլունաճագ-ղար։ Վազտա պիր տա'իրէտ պուլունտն բուհանի մէ'մուրար արասընտա էհլիյէթ վէ իսլահիատ տա-հիպ օլանլարըն Թապի'ի պիր սուբէթտէ քևիս-տեղերիմիզե վէ քէնտի բէֆիղլերի օլան մէ'մուբ-լարա պա'զը խուսուսլարտա տեղալէթ էտճէքլերի մէ'մուլ իտէ տէ, պու մէղղին սու ի իմթի'մալ էտիշ-մէտի, վէ պէօյղելերին քէնտի հուսուսղարընը Թէ-ճավուզ էտէրէք, սա'իլերին հուզուզընա Թէ'ար-բիւզ էթմէղերի վէք զօյղ օլօղընտան, պու նէվ' պիր կանըշը Թէչվիզ էտէն հէր պիր Թէ'սիրտէն Իճմելի քևիսէելերիմիզին իհթիրազ էթմէղերի վա-ճիալ տիր։ Սա'իր պիր միւշքիլ չուրտտա սըր։ — Վա'ղըարըմըզըն մա'ասը պա'զը պաչգա քևիսէլեր-տէ օլօրը կիպի իճրա էտճէքլերի բուհանի իչլէ-րի բաալթ էտիլմիչ օլմայըզ, անճագ ճէմա'ատըն վէրճէյի կէճիկտիւիս ի'անէլերէ մէ'նուէթ պուլունա-սըընտան, հէր հանկը պիր վա'ղը քևիսէ վէ ճէ-մա'ատըն Թէքմիլ մուհասպէթ վէ հիւան ի բիղա իչլէ տա'վէթ էթմիչ օլմասը չարթ ը էլղէմ տիր։ Եօղ իսէ չօղ կէչմէղտէն վա'ղը քէնտի մա'ասընը էլտէ էտէմմէյէրէք օլ էերի Թէրը էթմէյէ մէճպուբ օլուր։ Սամերիպատասի Մեթոտական քևիսէելերտէ էվվել-լէրի հէր պիր վա'ղընն պիր քևիսէյէ անճագ 3 սէնէ գալզը, անատէն սօնրա օլ քևիսէյի Թէրբէյե պաչգա պիր քևիսէյէ կիթմէյէն 'ատէթ իտի։ Լա-քին պու չէյին մուճիպ վէ 'ամէլի օլմասընը կէօ-րևւէրէք չմտի Թէրը էտիմիչ պիր։ Շու ատա սա-հիհ պիր քի քևիսէելերիմիզ վա'ղըարընմընըն պիրի-պիրլերինի կէօրիւտ պիլմէյէ չօղուզ ֆուբասթէլա-րը օլմասընըն իչին պու խուսուսատա անդերի էտ-տամ էթմէյինն պիր հօղու տա պուլունատա ֆէյտա օլմազ։

Պիզէ չմտիւիք էն պիյատէ գալթի իւ իճրա Թարիղ չու սըր։ —Հէր պիր Թէպչիր ի պէչարէթ տա'իրէսինտէ (խրիստիանա) քևիսէելերի կէզիպ, սէնէ զարֆընտա միւմքին իտէ ճիւմէհէնին տէ պիյարէթ էտէրէք, հէր պիրինտէ ապպրի 3—5 հաֆթա կէ-չէրէն պիր եէրի, պիր տէ Ամերիպալը սէյյար միւ-պէչչիրելերիմիզ պուլունմալը սըր։ Պունըար հէմ դիյարէթ էթտիքլերի քևիսէելերի բուհանիճէ Թէ-սելի էտէրլեր, հէմ տէ անդերին իհթիյաճաթըընը միւթալա'ա էտէրլեր։ Պու միւպէչչիրլեր օլ սթա-սիօնըն մուխթելիֆ բուհանլէր մէճլիսի իլէ իսթի-չարէ էտէրէք, անդերին Թանէին վէ Թավսիյէսի իլէ պօշ քևիսէելերէ վա'ղըար Ռէֆնէյէ էտէպլիրլեր։ Պու Թէրթիպէ պիր միհնտասէթի տէ չու սըր քի նիչէ քևիսէելերիմիզ, վա'ղը մա'ասընը քէտտիլէն Թէ'սիսէ էթմէյէ մուպէթտիր պուլունտատըպլարը իչլուն, պու մէղղետէ պուրպարը ի'տնէյի ալէտտե-վիյէ մէղքիւր մուխթելիֆ հէյ'էթլեր Թա'ևէն էթ-մէքտէ տիր։ Շիմտիյէէք պու աէտիյիմիզ վա-ղիֆէյի նիչէ եէրլերտէ սէյյար միհօնէրլեր իճրա էթմէքտէ պուլունմուչ սըրըար։ Լաքին սէյյար եէրլի միւպէչչիրլերէ իհթիյաճ օլ դասար 'ալիմ տիր քի, զանընմըղճա օլ մէսէլէ քէնտի պաչընա միւթալա'ատը տէյէր։

2. Բիլնէ Ռճլնէնէ (Հոփ. Ռճլնէ) ղէյտրե ռելահէյէր վերնընէ։

Թավսիյէ էտիր քի քևիսէ պիր տէֆ'ա Հոպա-բաձու մէճլիսինի սեչիքճէն ոօնրա, հէյ'էթ ի մեղքիւրե արթըզ քևիսէ իլէ իսթիչարէ էթմէյէ-բէք, վէ սաթի ատա սըրա քևիսէյէ բաիօրթ վեր-մէքլէ իքթիֆա էտիպ, քևիսէյի իտարէ էյէսին։ Պիզիմ զանընմըզդա կէօրէ, պու խուսուսատա քևիս-սելերիմիզ զաթէն միւթէճիլ վէ մապուլ պիր մեվ-զը' Թուխմուչ սըրըար։ Բիլնէ Հոպ. մէճլիսլերի նէ սըրդ ժողովական քևիսէելերինտէ օլտըզը կիպի հէր ուֆաղ Թէֆէք մէս'էլէյի քևիսէ հուզուրընա կէթիրիյօրլար, նէ տէ (էքսէր քևիսէելերիմիզ) Ե-րիցական քևիսէելերտէ օլտըզը կիպի, պիր տէֆ'ա ինթիխապ օլունտըզտան ոօնրա հէր չէյի քէնտի պաչլարընա իտարէ էտիպ, անճագ սէնէ ոօնունտատա պիր բաիօրթ վերիյօրլար։ Պու խուսուսատա քևիս-սելերիմիզի ասաղընտըրճագ պիր Թէհլիքէ վար իսէ, օ տա չու զիքր օլունան իքթնճի Թարիղէ ատղրու միւշահատէ օլունան մէղ տիր։ չէօյէ քի, պա'զը քևիսելերին Հոպ. մէճլիսլերի քևիսէ Թա-բաֆընտան ինթիխապ օլունտըզտան ոօնրա, քի-լիսէ քէնտիլեր իմիշ կիպի տա'զա պապուլ էթմէյէ-

ա՛զայը քիլիսե իւհազլըղընտան քեամէք, ձեմա՛ամէտա բուհանի ի՛անէ թարհ էթմէք, մուբախտաս թա՛ևին էթմէք, վէհասըլ քիլիսեյէ ա՛խա հէի ՚ուամուրը քիլիսեյէ սիւ՛ալ էթմէյէրէք իճրա էթմէք, վէ ՚ապլաորընա տիւչերսէ պիր իքի սենէտ պիր սէֆ՛ա քիլիսեյէ բաւթօրթ վերմէք թէճրիպէսինտէ պուլունուօրլար։ Պու՝ քիլիսեէրլիմիզ իչուն փէք մուղիր վէ միւհիմ պիր մեյ ուիր։ Քիլիսե ա՛զասը քիլիսե ՚ուամուրը-նըն իտարէսինէ նէ զաման պիյասե իչմիճաք է-տէպիլիր իսէ, քիլիսենին բուհանի հայաթ վէ նէ-մասը օ զաման թէ՛մին էսիլիր։ Օլ սեպէպտէն պիզե զալըրսա պու՛ թավսիյէյի չու՛ չէքիլ զօր ըզ. քիլիսե մեճլիսի քիլիսեյի բուհ. իչսե նէ զաման իչէսեպիլիր վէ քիլիսենին իտարէ ի ՚ուամուրընտա քիլիսեյէ նէ զաման պիյասե հիսսե վերեպիլիրսե վերմէսինէ սոյ՝ էսիլսին։

3. Ի՞պաթէնաե դ-ընթարըա ասաա՞լ։

Քիլիսեէրլիմիզսե իճրա օլունան մէրասիմ ի բուհանիյէնին սաաէլիյինտէն ուօլայը նիչէ ակֆ՛ա թէչէքքի էսիլիր. վէ Փրօ. քիլիսեէրլիմիզին Լաբաճ, հաճսա ՚իպտաէթլերլիմիզին նուէթ ձէմ՛իյէթլերի կիպի օլարընը թապսիհ իլե պիքր էսիլիր։ Պիզ իսկ, Փրօ. մէրասիմ ի ամինիյէնինն սաաէլիյի վէ ՚իպտաէթէսէ ՚այնն ու բէսմիյաճտան պիյասէ Քէլամըն վա՛ղընա էհէմմիյէթ վերիլմէսի պա՛իս ի իֆթիհիսար պիր չէյ զանն էսիյօր իսիք։ Հիւրմէթսիզլիյի՝ սա-սաէլիքէ, վէ էօզսիւզ, բուհսընը նուէթ էթմէյի, ինճիլինն սաֆի վա՛զըյա գարըչարըմայընըմ։ Պիզ սաաէլիյի թէսահիւպ էսէրիզ. լաքին հիւրմէթ-սիզլիյի թապսիհ էսէրիզ, սոսէ ինճիլ վա՛զընա էհէմմիյէթ վերիր իլե, լաքին բուհսըզ լաֆ չօզալ-մայը պաչ ազրընը սոյար ըզ։

Պիզճէ Փրօթէսթան քիլիսեէրլինսէ պիր թա-զըմ միւթթաարըա մէրասիմին պուլունմամասը քի-լիսեէրլիմիզ իչուն իֆթիհիսար էսէճէք պիր չէյ սիր։ Ինկիլիզ միլի քիլիսեսինին Տու՛ա քիթապը կիպի հիւքմէք էճրասը վէ բուհանի հիսսիյաթը համի պիր մէճմու՛ա պուլմազ միւչքիլ սիր։ Վէ ձէմա՛ատ անէերի սա՛իր քիլիսեէրսէ օլարընը կիպի անպաչըլմայան պիր լիսանսա տէյիլ, անպաորզլարը լիսանսա զրա՛ատ վէ թազրիր էսէրլէր։ Լաքին հիչ չիւպհէ հօզ քի, պու՛ միւթթաարըա ՚ուասուլ ը ՚իպտաէթ, չօզ թէքէրրիւր իլէ ՚սաէթ հիւքմիհանէ կէչմիչ օլուպ, անա իչթիհաք էսինէրինն չօզընսա թէ՛-սիր էթմէզ պիր հալա կէլմիչ սիր։ ՚Իպտաէթսէ ՚ա-սէթինն հայաթ ը բուհանիյէնին գուվվէթինի թէնզիլ էթմէմէսինէ չօզ սիպգաթ էթմէք լազըմ ըզր։ Իմամ քիլիսեէրլիմիզսե ճա՛իլ օլան հէր թարիզլէ հիւ-մէթի թէչվիզ վէ թէրվիճ էսէլիմ. լաքին ՚իպտա-սէթսէ սաաէլիյի վէ հայաթըն ՚այնն ու ՚սաէթ-սէն ֆէվզ իլե ՚սաէ զիյսաէ էհէմմ իսիյինի ու-նուէմայընըմ։ Մէրասիմ ի բուհանիյէմիզ թէնէվ-վիւ կիրսիրէլիմ. լաքին Քէլամըն վա՛ղընա վէրսի-յիմիզ վազիբը պիր ազ թէնզիլ էթսէք պիյէ վա՛ղըն էհէմմիյէթինի թէնզիլ էթմէյէլիմ։

4. Վա՛ընըրըմըզ հէ-բզէ։

Վագա՛ա վա՛ըզաորըմըզա չիմոիքլինսէն զիյասէ հիւ-րմէթ էսիլիք վաճիլ սիր։ Լաքին զանընը-մըզճա, պու՛ հիւրմէթի թէզվիսա էթմէնինն իքի հօլը վար ըզր։ Էվվէլա, վա՛ըզաար ճէմա՛ատէթը հիւրմէթինի ճէլզ ու սա՛վէթ էթմէյէ սոյ՝ էթ-մէլի սիրէր, սանիկն էհալիմիզ մէսէնիյէթ-սէ սոհա զիյասէ թէրապզը էթմէլի սիր։ Զիքր էթսիյիմիզ իլք նօզթասա մագսէտիմիզ, վա՛ըզաորըմըզ ճէմա՛ատլարըն հիւրմէթինի տա՛-վէթ էթմէյօրաար սէմէք սէյիլ սիր, անճագ չու ՚ուամուրի դա՛իսէյի թէ՛քիսա էթմէք իսթէր իլե, չէօյլէ քի մուհապզէթ մուհապզէթ թէվվիսա էսէր, վէ պիզէ հիւրմէթ էթմէյէնէ հիւրմէթ կէօսթէր-մէքլէ անըն հիւրմէթինի տա՛վէթ էսէր իլե։ Վէ նիչէ ճէմա՛ատլարըմըզըն քէնսի վա՛ըզաորը իլէ հիւրմէթսիզ մու՛ամէլէ էթմէյէլի, քէօթու գալա-լէրսէն սէյիլ, անճագ թէրպիյէ վէ նէզաքէթ նօզ-սանընսան նէչ՚էթ էթմէքսէ սիր։ Տանա պիյասէ թա՛վիմ ու թէրպիյէ վէ պիր ազ պիյասէ իսրիսթիա-յան մուհապզէթի պու՛ մէս՛էլէյի հալ էսէր, պիրա մուհապզէթ «պէա մու՛ամէլէ էթմէզ։»

5. Լայբէ՞ըէ ա՛զաորը էնկէճէն էօճէ։

Պունըն պիյէթ նազիք վէ կիւճ պիր մէս՛էլէ օլարընսա չիւպհէ հօզ սըր։ Պիր ա՛զայը քիլի-սեսէն գա՛թ էթմէք անճագ անըն բուհանի հա-յաթսան մահրում իսիյի, վէ քիլիսեսէ գալմասը քիլիսեսին հայաթ ու իֆթիհաարընա մուզիր իսիյի թէպէյիսին էթմիքսէ ճա՛իլ օլապիլիր։ Պունըր թա՛սին էթմէք իսէ փէք կիւճ սիր։ Ինուսուա պիր սաէմին քիլիսեսէն գա՛թ՝ օլունմասը անըն էհալի տրասընսաքի նամուս վէ իֆթիհաարընա սա՛ թէ՛սիր էսէր։ Պու՛ սեպէպտէն փէք իսթիյաթլէ մու՛ամէլէ էթմէք վաճիլ սիր։

Օլ պիր թարաֆսան, քիլիսենին հայաթը անը թէչքիլ էլլէյէն ա՛զանըն բուհանի հայաթը իլէ թա՛սին էսիլիր։ Պու՛ սեպէպտէն նալայըզ ա՛զա-լար քիլիսեսէ գալարզճա վէ պէօյլէլէրին սայըսը արթարզճա քիլիսենին իֆթիհաարը վէ բուհանի գուվվէթինի օլ նիհայէթսէ թէսէննի էսէճէք սիր։ Լաքին պու՛ իքի թէհլիքէսէն սագընարաղ պու՛ չէյ նա՛օզ իսսարէ էսիլէպիլիր. պու՛ իսու-սուսա պաչդա պիր վագի՛ պիր պա՛չ չէյ սէօյլէմէք իսթէրիզ։

6. Մրթնաշյան Գյաբրիել կէօղէ եաշամագ։

Պու խուսուսըն էհէմմիյէթլինաէն նէ գատար աչըզ վէ դուվվէթլի լիսանդէ պահն էտիլսէ տէյէր։ պու պապտէ քիլիսէլէրիմիզին իհմալը նէ գատար չէտիտ լիսանդէ Թապդիհ վէ հիւքմ էտիլսէ ճաՒիզ տիր։ Լաքին պու խուսուսատա պուդդա պիր միւնասէպէթլէ սէօյլէյէճէք օլաբդըմըզ իչլուն պու բատտա Թաֆթիլաթա կիրիչմէք իսթէմէյիզ։

Քիլիսէլէրիմիզին մէս"ուլիյէթի 'ադիմ, վէ իւեէալը վէճք հիւքմէք օլաբդընատան, անը քէնտի միյաբընատան էքսիք տիւշիւրէն գուսուրլարընըն տա"լիմա անտա իսթիար էտիլէրէք ուլյանըդ հըճդ էտիլմէսի վաճիպ վէ մուճիա տիր։

ՆԷ՞ ՓԱ"ԻՏԷՍԻ ՎԱՐ

Պիր կիւն Թրէնտէ պիր տօսԹուճ իլէ գօնուչ չուբ իչէն, պէվճէսինին հալ ու խաթըրընը սու"ալ էթտիմ։ Մուսաիլէյհ ճէվապէն տէտի քի, «Է՛, պէվճէմ բահաթ տըր, տա"լիմա բահաթ տըր, տա"լիմա վէք բահաթ տըր, վէ էն էյիսի չուչ տըր քի, տա"լիմա մուԹլուչ տըր։ Էվվէլէրի օ պէնիմ գատար հէյասաս տէյիլ տիր տէյիւ զանն էտէր իտիմ։ Պէնիմ ճանըմը սըգաճագ պիր չէյ վուգուչ' պուլսա, պէն պէնի չայընըը իմ։ Թո'տամ էտէմէմ, իչիմէ պագամամ, վէ հագիգաթէն խասթա օլուբ իմ։ Լաքին կէչէն կիւն պէվճէմին պու իսթիմի'նան ը գալգինն սըրրընա վագըգ օլաբմ։ Ճան սըգաճագ պիր վագը'ա վուգուչ' պուլմուչ իտի, վէ մէս"էլէ պէնիմ ֆէվգ իւ'տտ մէրագըմա տօգունմայօր իտի։ Էօյլէտէն էվվէլ էվճ կիթտիչիմտէ պագտըմ քի, պէվճէմ քէչգի քէչգի իչինէ պագամագտա, վէ հաթթա իչէր իչէն Թէրէննիւմ էթմէքտէ իտի։ Պունա չօգ ճանըմ սըգըչը։»

«Պագ հէյէ, սէվգիւիւմ, չուբ վուգուչ' պուլան չէյ հիչ մէրագընա տօգունմայօր կէօրիւնիւյօր,» տէտիմ իսէ, «Հայր, մէրագըմա տօգունմայօր» տէտի։ Պիր ազ էօֆքէլէնէրէք, «Փէք էյի, տամա պատնա հէլիր քի պու չէյէ մէրագ էթմէլիսին» տէտիյիմտէ, մէրդումէ չէօյլէ ճէվապ վէրտի, «Հայր, Հայր, էօյլէ տէմմէլիսին։ Պանա պագ. պէն սէնէլէր եվվէլ նիյէթ էթմիյիմ քի պիր իչ աքսի կիւտէրսէ, Պու չէյ հագդընատա տիւշինմէմտէն պիր Հայր չըգաճագ մը, հահօտ պու իչտէ պէնիմ պիր զուսուրըմ վա՞ր մը, տէյիւ պէն քէնտի քէնտիմէ ճիտտէն վէ տիպգաթլէ սու"ալ էտէճէյիմ։ Էկէր պու սու"ալատա սուպուԹի ճէվապ վէրիր իսէմ, անտա վագթ վէ տիպգաթ վէրմէքտէն սագընմայա-ճաղըմ։ Հօդ էկէր մէս"էլէյի հէր Թարաֆտան վէ ճիտտէն Թէֆթիչ էթտիքտէն սօնրատ անը իսլահ էտմէյէճէյիմի կէօրիւրսէմ, օլ խուսուսատա տիւշինմէյի Թէրք էտէճէյիմ։»

ՏօսԹուճըն պու իֆտիէհինի իչտիհճէ, անտա «Մէնիւնն իմ էֆէնտիմ, պու գա"իէ էն հիւքմէք 'էօմրիւն ֆէլսէֆէսի տիր։ Հէր նէ քի մէրդումպ իսէ . . . օլ չէյլէրի տիւշինիհնիւզ,» տէտիմ։

ԲՈՒՀԱՆԻՃԷ ՈՒՅԱՆՄԱԳԼՂՂՆ ԹԱՄՄ ՎԱԳԹը

Ճիւմլէմիզ տասի տիւնէվվլ մէնաճի'իմիզէ այըգ վէ ուչանըդ իլ։ Սատմիլէր Թիճարէթի վէ Թա'լիմ ու Թահսիլ իչլէրինէ կէօղլէրինի տէօրԹ աչաըլար։ Անլէր կէօք հիւքմիւնիւ Թէմմիզ, գայատլարըն չէհատաթի վէ իֆտատաթընը պրա"աթ, վէ 'ումումը ը սիյասէթչիլէրին նէ օլաճաղընը էվվէլինտէն իհտար էտէպիլիրլէր։ Անլէր Թաալի'աթըն էտրատրընը քէչգի, գէմինին մէնտապի'լի տէրվէթիճի վէ 'ագլըն գուվվէթլէրինի Թէվսի' ու իքմալ էտէպիլիրլէր։ Լաքին անլէրին կէօղլէրի բուհանի վէ էպէտի ումուրա վէք օ գատար աչըզ տէյիլ տիր։ Անլէր Սալահըն մելէքիւԹիհնէ 'ա'իտ ումուր ու խուսուսաԹը Թագտիր էթմէք խուսուսընատա վէք օ գատար խարաքը տէյիլ տիրլէր։ Անլէր քէնտիլէրի Թէվսիչէյ տա'վէթ էտէն Սալահըն սէսինի տաըր իչտիրլէր։ Անլէր քէնտի մու'ասրըտարընա իֆտիրաք խըտմէթի էթմէք խուսուսընատա վէսիկէ վէ ֆուրսաթլար արայըչ տատարմագ վէ անլէրատէն իսթիֆատէ էթմէք իչլուն ադրը տավրանըրլար։ ՀաԹթա քիլիսէ պիւէ քէնտի վազիֆէ, իսթիյաղ վէ մէս"ուլիյէթլէրինէ տա"իր այըգ վէ ուչանըդ տէյիլ տիր։

Պա'ղըլար ալԹուն վէ կիւմիւչլէր, պա'ղըլար գէվգ ու սէֆթալար, վէ պա'ղըլար տասի էֆքէտար ը միւչկիլատանէ լիէ իֆդալ էտիլիյօրլար։ Իչթէ պուբատտա պիրիսի վար տըր քի օգուտաղը պիր քիԹաղ անըն խասլը զաֆլէթէ վարմատընա սէպէպ օլմուչ տըր։ Օ մէկթէբ քիԹաղը օգուչյալըատան պէրու Ֆ. Մուգատտէսի, քիլիսէյի, վէ 'ինայէթ Թահսիլընը Թէրք էտմիչ տիր։ Իչթէ չուբատտա տիկէր պիր քիմսէ վար տըր քի օ տիւնէվվլի բէֆագաթլար վէ տիւնէվվլի գէվգ ու սէֆթալար քիւրէ ի հավատընա տասիլ օլմուչ տըր, վէ օլ քիւրէ ի հավատտա անըն իւգէրինէ, Իսրահիյան Եօլճուլըղընատա գիբր օլունան Սիհիրլի մահալ հուատուատուն տասիլ օլան քիմսէյէրին քէնտիլէրին իւգէրինէ պուտաբղընը հիսս էթմիքլէրի 'ահիլ ուչուս միսիլ պիր զաֆլէթի ուչուսը կէտմիչ տիր։ Վագթըյլէ օլ քիմսէ գավլը ֆի'լիլինի Թուճար պիր քիլիսէ տա'զասը, չէն ու չաԹըր պիր իսրահիյան իտի։ Օ պէյթ Ոէլահը, տուտա գէմանընը, Ֆ. Մուգատտէ-

սի վէ Բապղէն իչխի սէվէր խան խէ տէ, օղ քիւրէ լ հաւայա տախլ օղղըտան պէրու խապ ը զաֆլէթէ տալմըշ վէ քէնտիսինին էնքի կիւնահղարըտման վաքղէտմիշ խոխի խուսուսունը ունութմըշ ապը։ Բուհանի մէ՛մուրըն քէնտինին զաֆլէթէ ուչպուսընտան ուչանապագ ատֆի Ինճիլի սէմաան կէօնտէրիլէն Բուհ իւղ Գուտս իլէ վա՛ղ էթմէսի իչխն թամմ վապթ ապը։ Արնութիան լ-ոխքէրի խոսի՛ատընտա պուղունան պիլճիսմէ քիմսէներին ատա՛ա էթմէք, մուգատաէս ՚էօմր կէ-չիրմէք վէ Ալլահ իչխն ճիտտի բուհանի իչէրտէ պուղունմագ իչխն ուչանճապղարը թամմ վապթ ապը։

ՆԻՄԻՆՃԻ ՚ԱՍՐՏԱ ՄԻՒԹԷ՛ԱԼԼԻՄԷ ԹԻՄԱՐՃՂԼԱՐ
(Տր. Թօմբ Սէյ Բէրճինկըն, Տէրէսա՛ապէն)

4.

Միւթէ՛ալլիմէ թիմարճղլատան պահս էտէր ի-քէն ելէվմ հէր օրատընդն պիր զըմանը թէչղիլ էտէն թիմարճղլար հէյ՛էթի ի ՚ապիմէսինին վիրի օլմուչ օ-լան Յուօրկնա Նայթինկէյլէ տա՛իր տախլ պիր գայ սէօղ սէօյլէմէք ֆա՛իսէտէն իսոլ օլմազ ատնըրըզ։ 1854 սէնէսի պահարընտա Ինկիլիթէրրա Բուսիայա զարչը ի՛լան ը հարպ էղլէտի, վէ պիր գայ այ սօռ-րա, կիսիպ Գըրըմ խասթախանէլէրինտէքի խաս-թա վէ Եարալըլարա պապըզ գայըրմազ իչխն Ինճ-կիլիզ գարըլարընտա խոխթապէն պիր թէպղիզամ ը բէսմիյէ նէչը էղլէտի։ Մխա Նայթինկէյլէ պիր թիմարճղլար հէյ՛էթի թէչղիլի վազիֆէսի իհազէ ե-սիլմէլէ, միւսամիլէյհա պիր գայ հաֆթա սօռրա, մա՛իյէթինտէ 38 գասըն պուղունտընը հազաէ, Իւսկիւտարա ՚ԷԽԻՉՄԻՀ սիր։ Հիւքիւմէթի ի սէ-նիյէ Հայտար փաշատա քա՛ին վէ հէր քէօչէսին-տէ եիւքսէք պիր գուղէսի պուղունուազ գայէթ ճէ-սիմ պիր պինա օլան Սէլիմիյէ գըշլասընը խասթա-խանէ մադամընտա գուլլանըլմազ իւղրէ, Ինկիլիզ ՚ատաքիրինէ թախսիս էղլէտի։ Մխա Նայթինկէյլ օրատա ՚ԷԽԻՉՄԻՀԻՆՏԷ, օրատտա սէֆալէթին, ՚ատ-մուբաղղն, մուբտարլըզ վէ ինթիզամսըզլըզըն հիւքմֆէյրմա օլսըզլընը պուղուտ։ Խասթա վէ հա-բար ՚ատաքերլէր՝ ճաչարընտան հարը էօլմիւչ վէ թէտաւիսիպ հազաէ հաճմազատա խոխլէր, վէ պիր թարաֆտան տախլ մէյտան ը մուհարէպէտէն խաս-թա վէ հարալը ՚ատաքերլէր ՚ատէթա պիր ըմմազ կիպի ապզպ կէլմէքտաէ խոխլէր։ Մխա Նայթինկէյլէն միւսաստէֆթինտէն պիր գայ այ սօռրա, խասթա-խանէտէ նիզամ ու ինթիզամ հիւքմ ոլսըմէյէ պաչլատը։ Միւսամիլէյհա՝ խասթա վէ հարալըլարա պապըզ գայըրտըգտան պաչգա, հալ ը նէչպահաթտան պուղունան իչսիզ ՚ատաքերլէրին թա՛լիմ վէ էղլէնճէ-սի իչխն տախլ թէտաւիզ իթթիխազ, էզճիւմլէ թահսիլ ի ՚իլմ իչխն սընկիլար թէչքիլ, վէ քիւ-թիւպխանէլէր իլէ գրա՛ամխանէլէր թէ՛սիս էղլէտի։ Պա՛տհոս մէյտան ը մուհարէպէյէ կիւթմի, վէ օրաա-տա իչքէն Պահր ը Սէֆիտ սընթմասընըն էն ֆէնտ նէվ՛ինէ թիւթիւտաս, վէ ուղուն միւտտէթ անըն հայաթընտան գաթ՛ ը իւմիտ էտիլտի։ Ինկիլիթեր-բայա ՚ամաէթի իչխն էմր կէլտի իսէ տէ, միւսա-իչէյհա Իւսկիւտարատան պիր տարմ տահա էօթէյէ կիւթմէսի, վէ օրատա իֆթազաթը էտնասընտա Ինճ-կիլիզ գապրխանընտա Գըրըմ մուհարէպէնինտէ թէչէք օլան Ինկիլիզ ՚ատաքերլէրինին իսպտա ի նամը իչխն սիքիլէճէք ապիտէնին բեմ ու փլանընը թանզիմ էթմէք իչխլէ իչթիղալ էղլէտի, վէ պուս ապիտէնին էմր ի ինչասը մուհարէպէ խոխթամ պուղարպտան ասնրա իքամալ էտիլտի։ Մխա Նայ-թինկէյլ Ինկիլիթերրայա ՚ամաէթի էթտիչինտէ Ինճ-կիլիզ գապրխա հիւքիւմէթի բեմսէն անա ՚արզ ը թէչ-չէքքիւր էղլէտի, վէ կերէք Ինկիլիթերրա Գրաիչտա սընտան կերէք վալիտ ի մաճիտ ի հազրէթի ի չէհ-րիյարի Սուլթան Ապտ իւլ Մէճիտ խան հազրէթա-լերինտէն միւճէվհէրաթ նէվ՛ինտէն ՚ապիղէլերէ նա՛իլ օլսու։ Անընն սա՛յ ու գայրէթի վէ նամ ու չէօհրէթի սայէսինտէ Լօնտրանընն Սէյնթ Թամըս վէ Քինկզ Գօլէճ խասթախանէլէրինտէ թիմարճը-լարա մախսուս պիրեր մէքթէպ քիւչատը իչխն զա-յէթ պէօյիւք ի՛անէ մէպղաղէրի ձէմ՛ ու իտարի-լար էսկիմիչ սիր։ Իչթէ պուս մէքթէպղեր միւս-թէ՛սիլհէ թիմարճղլար հէթիչաիրէն իւք մէքթէպ-լէր օլսուզլար, վէ էղլէվմ տախլ ունէր օ չէչիտ մէքթէպղեր արատընտա սիւնհանընն էն պէօյիւք վէ էն ա՛լա միւ՚էսսէսաթը տրըլար։ 1854ճէն պէ-րու զահուր էտէն հէր պէօյիւք մուհարէպէ զէ-մանընտա թիմարճը գասընլար խասթախանէլէրտէ վէ մուհարէպէ մէյտանդարընտա էօլիւմճիլ հալտէ պուղունան խասթալարը թէսլիյէ, վէ ֆէնտ ատա-բէթտէ եարալանմըշ օլանըարը թէսսիլի վէ թէչֆիճ-յէ էթմէք խուսուսընտա իֆտ ի հիւսն ի խըտմէթի էղլէմիչլէր սիր։ Պու գասընլարա վէրիլէն թա՛լիմ ու թէրպիյէ էլէվմ չէհիրլէրիմիզ խասթախանէլէրինտէ թիմարճղլարա վէրիլէն թա՛լիմ ու թէրպիյէնին ՚ոյնի սիր, վէ փէք չօգ զըղլար՝ պիր ՚ապերին կէ-չիրմէմէյի գատար պէօյիւք մէչտզտի վէ մուխթա-րա ՚էօմրիս կէչէրմէքճիյի կէօղէ ալարակ մէ՚զուն օ-մուչար տըր։ Ժրնէվին մուհարէպէ վէ սա՛իր պէօ-յիւք ֆէլսաքէթլէր զէմանէլէրինտէ հէքիմ վէ թիմարճը-լար նէթիչաիրէն Սալիսպ ի Ա.հմէր ձէմ՛իյէթի՝ քէնտի իչճիլէրինին իչխն պուս թիմարճղլար մէքթէպղէ-

բնտեղն թէ՛ամբիք էաէր, վէ մէքթէպտէն եէնի չըդմըշ զըղարը ալըպ, անլերի էօյէ եէրլերէ զօր քի օրալարաա անլեր քէնտի լուզերլերինէ ալըր մէա՞ուվկէթիլեր ալըրլար, վէ միւչքիլաթը միւտահիչէ ալթընտա պինկերճէ նարալըլար իլէ պիչարեէրլերէ մու՛ավէնէթ եէթիչտիրիլեր։ Միւթե՛ալիմէ պիր թիմարճը քէնտի վաղիֆէսինին իֆտարընտա զուռնուբ էթտիկի, նախօտ քէնտինէ իհալէ էտվիչ պիր իչին իճրատընտա զուռուբ էթտիկի սայքի իչտիվիմէտիք պիր չեյ տիր տէր իսէմ, պէլքի թէ՛ամճիւպ էտէրսինիլ։

Հէր թարաֆտա զապուլ օլունտըղընտա կէօրէ, խասթալարըն էմր ի թէտավիսինտէ հիչ պիր ՛ունսուր միւթե՛ալիմէ թիմարճը գատար միւնամիր վէ մուճիտ օլմազ։ Պու խուսուսա՝ խասասէթէն խասթա չօճուղլարըն էմր ի թէտավիսինտէ նազար ը ի՛թիպարէ ալընըր։ Չօճուղլար քէնտիլեր հազըրնտա կէօռթէրիլէն ասար ը չէճգաթ վէ տիզգաթը թագտիր էտէրլեր, վէ չօգ տէֆ՛ա թաապիպլերի չաչըրաճազ տէրճէտէ հիսէյաթ ը ըապիպ պէյան էտէրլեր։

Զօգ տէֆ՛ա, պիր զըղ հախօտ գարընըն էյի վէ միւգէմմէլ պիր թիմարճը օլապիլմէք իչինէն նէ կիպի ուչրունըզըվարա վէ ՛ալ էլ խուսուսա նէ՛ կիպի սըճէթ վէ խասասկէթլերէ մալիք օլմասը իճտալ էտէր, սիւ՛ալը սօրուլըր։ Էնքի մէսէլ տիր, «Սապր ֆապիւճէ տիր,» տէրլեր։ Լաքին «Սապր դ՞ոՒԵ՛ալճէ ՒնճմարճԸ նէՒ՞ պիր վՒ՞ճոոապ ԳԸր,» տէնիլտէ հազիզաթա տահա զիյատէ հապլաչըլմըշ օլուր, վէ սապր նէ գատար չօգ օլ՞ուր իսէ, օլ սապրըն ապնիպէսինինն էյի վէ մուվաֆֆագ պիր թիմարճը օլմասընա օ գատար զիյատէ լէթիմալ մէվճուտ օլուր։ Ճէտարեէթ իլէ պէրապեր խապյը մըզատարտա սէպաթ վէ մէթանէթ զայէթ լիւզումը տըր, վէ չէն վէ մէսրուր պիր սիմա խասթալարըն էմր ի թէտավիսինտէ խայլըճա միւճիտ տիր։ Զէմանէմիզ թիմարճըսը ՚տան պիր թիմարճընտան զիյատէ պիր չեյ տիր։ Մէզարուբէ պիր նատինէ վէ մու՛ալիմէ օլմուշ օլտըղընտան, էյի պիր թա՛լիմ ու թէրպիյէ վիճուտ տէրճէտինտէ տիր։ Թիմարճը տըր քի խասթա չօճուղլարըն վիպիտէլերինէ քէնտի չօճուղլարընտա պադըզ դայըրմապլընըն թարզ ու ուսուլլարընը էօյրէտիր։ Նէզաֆէթի վէ թէմիզլիյին վէ միւնասիպ ղըտալարըն էհէմմիյէթինի թիմարճը թա՛լիմ էտէր։ Թիմարճը մէքթէպ չօճուղլարընըն տօսթու, վալիտեսիպլերին հէմչիրիսի, վէ իսթիյարլարըն զըղը տըր։ Իչ կիւճ ՚ալէմինէ եէնի կիրէն պիր զըղըն քէնտի զուվվէթլերինի նէ՛ի պէչեր ուղրունա հիւան ի խաթի՛մալ իչինն պունտան տահա կիւզել վէ ՚ալի պիր իչ պուլմասը միւմքինն մի տիր։ Հէմ տէ քէնտի հայաթընը պու կիպի պիր իչէ վագֆ ու հասր էթմիչ օլան պիր զըղ հախօտ գատընըն քէնտի «չէքտիյի էմէքլերտէն խաթիրահաթ» էթտիյի ղէման «Աֆէրինն, էյի վէ սաղոլ գուլ,» քէլամընը իչիթմէմէկի միւհթէմիլ մի տիր։

ՍՕՆ

Ք. ՄՈՒԳ. ՔԷՖԱՐԷԹ ՀԱԳԴՐՆՏԱ ՆԷ ԹԱ՛ԼԻՄ ԷՏԷՐ

(Վէր. Ճ. Կ. Շամմա, Ո֊րֆֆա)

Խէլաս խանզըմընտա կէօրտիւք քի, փէտէր Ալլահ թէպլրիր էտիյօր, Օզուլ Ալլահ իսէ, օլ թէպլրիրն հօլունուզ պուլուդյօր վէ իճրա էտիյօր, «Վէ մէլէք անլերէ գօրգմայընըզ, պիրա իչիմէ պիւթիւն գավմա վուգուզ՝ պուլաճագ ՚ադիմ պիր մէսէրրեթի սիզէ թէպլրիր էտէրիմ, չիւնքի սիզ պու կիւն Տա՛ուտ չէհրինտէ Մէսիհ վէ Բաալ օլան խէլաքեար տօղմուշ տըր» (Լուգ. 2. 11։) Մէլէք ճելիլ պիր միւժտէ թէպլրիր էտիյօր։ Ալլահ խնամանը թէպլրիր էթմէք, լաքին քէնտի զահիրընըն գավա՛իտինի թէպտիկ էտէմէյէրէք թէպլրիր էթմէք իսթէյօր, զալպի իսէ պու տիւչկիւն խնամանի իչիւն հարաբէթ կելիյօր. վէ անը խէլաս էթմէք իչիւն հաճրէթ չէքիյօր։ Իչթէ պուբաատա Յիսուս Քրիսթոս պիր հօլ պուլուդյօր։ Ատտէ աաալէթի վէ մուհապպէթի էօփիւչիւյօր, վէ խէլաս իչիւն Յիսուս Քրիսթոս զէմինէ թէչրիճի էտիյօր. պուննանը տահա ՚ադիմ պիր միւժտէ օլապիլիր մի։

Պիլա չիւպհէ բուհանի խէլաս կիպի մուսիմմ պիր մէսէլէյի միւթալա՛ա էտէր իքէն, խաթիրըմըզա կելէն իլէ սի՞ւալ չու օլաճագ, «Պու խէլաս իչինի սաղթ Ալլահ նամընը իճրա էտէպիլիր։» Մէյտանտա իքի զաթ կէօրիւնիյօր. Ինալիդ, վէ մախլուգ, խէլաս էտէն վէ խէլաս օլան։ Էվվէլ, լիսանն քէնտի քէնտինի խէլաս էտէպիլի՞ր մի։ Հայա՛, հարալանմըշ վէ տէրին պիր գուլյուա աֆթըմըզ պիրի՝ քէնտի քէնտինի օլ քէօր գուլյուտան չըգարապիլի՞ր մի։ Միւմքինտիլ։ Սանէչէն. Պիր մէլէք հա սէմավի պիր մախլուգ անը գուբթարա պիլի՞ր մի. պու տահի օլամազ. չիւնքի պու մէս՞էլէ Ալլահըն զաթընտա ՚ալտասը օլան պիր մէս՞էլէ տիր։ Զաթընըն գավա՛իտինի պօզմայարագ, օլ խէլասը իճրա էթմէքտէ օլ մախլուգլար վէք աճիզ տիրլեր։ Սալիհեն. Աճէպա Սուբհար հա մարգարէլեր պու իչի կէօրէմէզլեր մի։ Հէլէ պու հիչ օլամազ, չիւնքի «Քիթապ ճիմլէսինի կիւնահ ալընընա գափաթմըշ տըր։» Քէօր քէօրէ զըլտուպուզլըգ էտէրսէ, իքիսի տէ ՚այնի չուգուրա տիւչէրլեր։ Իմտի րի-

ձա էտէրիմ, տօսթունմ, բուհանի խէլաըրը պաշ-
դաբնտան արամա, պու սէվատտան վազ կէչ,
«Վէ պաշդա պիր զաթտա խէլաս հօզ ուըր, չիւն-
քի սէմա ալթընտա ատէմլէր արասընտա վէրիլէն
պաշդա պիր խամ հօզ ուըր քի, անըն վասըթտաըյ-
լէ խէլաս պուրա պիլէլիմ։» Ամաղ 4. 12։ «Զիւնքի
պիր Ալլահ վար վէ Ալլահ իլէ ինսան պէյնինտէ
պիր միյանճը վար ուըր։» 2 Տիմ. 2. 5։

Էօյլէ իսէ պու իչ Ալլահըն իւղէրինտէ դալը։
Ալլահ պու իչի պիթիրէպիլիը մի։ Էվվէլթ, դաիր
տիր, լաքին թախթընտա դալարագ պու իչի իճրա
էթմէզ, անճագ օրատան դէմինէ թէնէզլիւլ էթ-
մէլի, ինսան օլմալը վէ «կիւնահը թէն միւչսէլէ-
հէթինէ վէ կիւնահ իչիւն հիւքմ կտիմէլի։» Ալլահ
քէնտի քէնտինի թէպահլամ ալթընտա գօյա պիլիր,
լաքին զաթընըն էասընը թէպահլ էյտէմէզ։ Օլ
սէպէպտէն պու խէլաս իչինին իճրասընը էօյլէ
պիր զաթ ատր'իւհտէ էյտէմէլի քի, Ալլահ օլա վէ
պու իչի իճրա էթմէյէ դաիր դուվվէթի օլա,
վէ ինսան օլա, վէ Ալլահընն ինսանտան օլան մահ-
լուլընը պիլվէքալէ իճրա էյլէյէ, վէ չու ինսա-
նը Ալլահա պիրլէչտիրէն պիր պաղ ևա վասըթա
օլապիլէ։ Իչինէ պէօյլէսի պիր զաթ անճագ պու
իչի իճմամ էտէպիլիր։

Լաքին մուհիմմ օլան սիւ՞նգ գալըը, ևա՞նի Ցէ-
սուա Քրիստոս պու խէլաս էչինէ Նո՞սբ էճրա էտի-
յօր։ Ք. Մուդ.տէ անըն թարիխի նոպգ էտի-
լիր։ Տօղաու, 33½ սէնէ ևաչատը, էլէմ չէք-
տի, խաչնա գանընը տէօքէրէք էօլտիս, զըյամ
էտիպ, փէտէրին նէզտինէ ուրուճ էյլէտի։ Ա՛նէպա
խէլաս պու Է՛օմրիւնտէ Հո՛նկը նօղթաստա իճրա օ-
լունույօր։ Վագա՛տա անըն տօղուչը վէ պիւթիւն
Է՛օմրիւ պու իչի կէօրտիւ իսէ տէ, խէլաս իչինին
սէմթիւրէյսի Գիւթիւհման մէնզարէյսի տիր։ Ե՛ա՛նի
էլէմ, գա՛, վէ Էօլ՛։ Իպրանիլէր բէտալէսինին
միւ՞էլիճի Նէհուտի տինինտէքի գուրնան վէ քէ-
ֆարէթ թանզըմընտա օլան մաղֆիրէթ մէս՞էլէ-
սինի պիր կէօրէկ հալինտէ ալտրագ, ճիամ օլան Ցի-
սուս Քրիստոսըն էլէմ վէ էօլիւմինէ թէչպիհ է-
տիյօր վէ անտէ օլան քէֆարէթի մէյտանտա գօյօր։
Քէֆարէթի Իպրանիճէ ճաճօր լուղէթինտէն մահուզ
օլարագ, մա՛նասը՝ էօրթմէք տիր։ Դուստս իւլ ագ-
ռաստա անա ատտարըղընըն իչինտէ չէրի՛սթըն թաչ
լեվհալարը վար իսէ։ Օլ գափագ անը էօրթմէր ի-
տի, վէ մէզպահտաս թագսիմ օլունան դուրպանընն
դանը օլ գափագա սէրփիլէրէք կիւնահլարա քէֆա-
րէթի էտիլիր իսէ։ Մուհիմմ օլան նօղթա ևէնէ
մէճհուլ գալըյօր, ևա՛նի գան նասըլ կիւնահը սէթր
էտիյօր վէ օլմանըչ կիւնի ևափտայօր։ Տաուտ տէ-
յօր, «Նէ՛միւպարէքը տիր չօլ ատէմիէր քի իսեռանլարը
ափվ օլունմուչ վէ կիւնահլարը սէթր օլունմուչ
ապր։ Նէ՛ միւպարէքը տիր օլ ատէմ քի, Բասրլ անա
կիւնահ սայմազ։» Մէզ. 32. 1, 2։ Պու նա՛սըլ օ-
լույօր։ Թէպլիր հաղընտա զիքը էյլէսիյիմիզ չու
սըրր նէվհնտէն օլան ուհնուսւր, իչինէ պուրատա տա-
խի մէյտանա չըգտյօր, ևինէ 'այնի միւչքիլաթ
իչինտէիզ։ Պունըն հաղընտա չօգ սէօզ սէօյլէնի-
լէպիլիր իսէ տէ, ևինէ Ալլահըն ֆիքրինին տէրին
մա՛նասընը պիլմէզլիզ։ Անճագ չու գատարընը պի-
լիրիզ քի պու իչ իճրա օլունտը, վէ չունա ինա-
նըրըզ քի պու գան ֆիլ հաղիգ Ալլահըն զաթը-
նըն գավա՛իտինէ մուխալիֆ օլմատը, անճագ տա-
տալէթ իչնա օլունտու։ Օլմատա իտի Ալլահ պէօյլէ
ապիմ պիր քիւֆէթէ կիրմէյէճէք իտի, պունու
էտէրէք ևինէ տէ զաթընըն գավա՛իտինէ խալէլ
կէլտէ իտի, անը իճրա էթմէյէճէք իտի։ Վէ պի-
լիրիզ քի պու թարիխ իչէ հէմ Ալլահ իչնա օլտու,
հէմ տէ ինսանա պիր խէլաս գաիրատը այրըտը։
Վագը՛տա մէյտանտա ապր. անըն սըրրընա միւս-
թագպէլտէ ակհան օլաճաղրմզդա էմին իզ։ Էյլէք-
թիրիզ պիր սանիյէտէ նա՛սըլ տինինտանըն օլպիր
թատաճընա խաուէր կէօթիւրիւյօր։ Պիր վարչա
էքմէկը մի՛տէյէ կիտէրէք, գան, անտէն էթ, քէ-
միք, թըրնագ, դըլ, նա՛սըլ օլույօր, պիլմէմ։ Եէ-
թէր քի օլույօր. սէն վիւճուտտինտէ օլան պիր
սըրրա ակհան օլամատըղընն հալտէ, Ալլահընն ֆիքրինէ
նա՛սըլ ակհան օլա պիլիրսին։

Լաքին Ք. Մուդ. պու խուսուսատա ևինէ պիզի
քիւլլիյէն ճահիլ պրոպամատըչ ապր։ Վէ պիզէ հէր
նէ գատար թամմ սըրրընը թա՛րիճ էթմէյօր իսէ տէ,
վագը՛այը վէ օնտան չըգտն նէթիճէլէրի թա՛րիճ է-
տիյօր։ Ցիսուս Քրիստոսընն իճրա էյլէտիյի իչի իքի
ճիհէթտէն միւթալա՛ա էտէ պիլիրիզ, ևա՛նի Ալլահա
նազարէթն, վէ ինսանա նազարէթն։ Քրիստոսընն ինսան
օլմատընտան մադտա ինսանիյէթինին վէքիլի օլմատը
իտի, օ Նէբիյաթո-յիվմիզ տիր, չէօյլէ քի օ Ալլա-
հա վէ պիզէ նազարէթն նէ ևափտրատա, պիզ ևափմըչ
օլույօրըզ։ Էօյլէ իսէ Ցիսուս Քրիստոս պիզիմ վէ-
քիլիմիզ օլարագ, Ալլահա Նէ՛ ևափտը։ Ալլահընն ինսան-
տան մաթլուպտու սաղտ իտի, վէ անըն վէրտիյի կէ-
րէք ախլագի վէ կէրէք այնը ու՛ատէմ չէրի՛սթը տախի
պունու կէօռթէրտիյօր։ Քրիստոս պու սաղտը, ևա՛-
նի չէրի՛սթըն թամմ մաթլուպ էյլէտիյի սաղտը
քամիլէն ևաչատը։ Ալլահ Քրիստոսա պագտը, վէ
օնտան պիլճիւմլէ կիւնահքարտարլարը կէօրտիս։ Թէք-
րար Ցիսուս Քրիստոս պիր վէքիլիմիզ հալինտէ
կիւնահընն վէրտիյի էլէմ վէ էօլիւմիս չէքտի, վէ Օ
հիւքմի բիլտագը իլէ հաթթա կիւնահընն ճէզտասընը

պիւէ չէքտի։ Պա՛զէն «Այդր, Յիսուս կիւնահէն ճէ-զասընը չէքմէտի, անճագ էլէմինի չէքտի» տէնի-լիր։ Լաքին էկէր հիւանիւ րիզասը լէյ օլմասա ի-տի հագգ օլմադ իտի. մատէմ րիզասը իլէ չէքտի տա-հանիլ տէյէճէյիմիզ գալաը. «Ո սէլամէթիմիզ իչիւն թէ՛տիպ օլունսը, վէ Անըն պէրելերի իլէ պիզ չի-ֆա պուլսրգ, վէ Բապդ ճիւմլէմիզին կիւնահէնը Անա եիւքլէթտի, թէ՛ատտի էօրտիւ վէ ճէֆա-հապ օլաոս. . . (Իչա. Ե. 3։) Պու ճիւմլէ չէյլերի վէքիլիմիզ օլարագ հիւանի րիզասը իլէ հատիար։ Պա՛զէն՝ «Պիզիմ հէրիմիզէ» տէմէքլիյէ չօգւար չէքի-նիյօրլար, իլլա «Պիզիմ իչիւն» տէյօրլար, լաքին ֆարգ զահիրի տիր, «Նի՞չիւն» տէնիլտիյինտէ եվնէ «հերիմիզէ» անլաչըլըր։ Օլ սէպեպտէն հէմ պիզիմ իչիւն հէմ պիզիմ հերիմիզէ տէյէ պիլելիմ։ Վէ պէօյլէճէ Յիսուս Քրիստոս Ալլահըն մաֆֆուսլաս-թընը հերինէ կէթիրտի, վէ անըն քելամը պօչա տիւչմէտի։

Կելելիմ Յիսուս Քրիստոսըն լինանա նազարէն օլան խըսամէթինէ, իչթէ պուրատա ասն վազթ-լարտա 'իլմ ի իլահիյաթտա ճարի օլուզ, Ախլադի ֆարգիյէ տէնիլէն ֆիքրի թադտիմ էթմէկը խոթէրիմ. Յիսուս Քրիստոս լինանա նազարէն կէօսթէրտի։

(1) Կիւնահէն ինա Ալլահ նէ պէրճէճ ճէնֆօռ վէ ճէ-բոհ էօյնէնէ։ Կիւնահ տէյիսլ տէ օնըն իւզէրինտէն դօլայ կէչմէյելիմ, չիւնքի դօլայ պիր մէս՛էլէ տէ-յիլ տիր։ Ատէմի սէֆալէթի վէ փէրիչանիյէթին էն տէրին կիրատալընա զարդ էտէն պիր մէս՛էլէ տիր։ Ատէմի հայաթ նասիպինտէն մահրում էտիսլ, ճէ-հէննեմ կիսլի մուղիմ պիր մահալա աթան պիր ճանավէր տիր։ Հէյլէ անըն չու տիւնհատտա թախրիսլ էյլէտիյի պինալէրի կէօր, վէ անըն նէթիճէլէրինի թէֆթիչ էյլէ, պագ սէնի նասըլ թիթրէտիր։ Եա իլահի հուզուր պուննա նա՞սըլ միւասաէ էյլէսին։ Անըն էն ածըը մինղարէսինի կէօրմէք իսթի՞ր մի սին, Դօղդոթա թէփէսինէ նազար էյլէ։ Սէվիլիս-լիս Օղլունու կիւնահըն վէ էօլիւմիւն փէնչէսինէ փէտեր Ալլահ նա՞սըլ թէսլիմ էյլէմիչ, անը թէրը էյլէմիչ։ Ալլահ չօլ միւտհիչ մինղարէյէ պագտամայօր, չէմս քէնտի ղիյասընը կէօնտէրմէյօր, ղէմին պու մինղարէյէ տայանմայարագ դայալար լէրղան օլուս-յօր, մեզարլար աչըլըյօր, փերտէ հօզարըտան աչաղըյա գատար չադդ օլույօր, ա՜հ, նէ միւտ-հիչ մինղարէ։ Ծիլ հաղիղէ իսաչ մինղարէսի գա-տար կիւնահէն քէրահէթինի կէօսթէրէն ածըը պիր մինղարէ օլամազ։ Ալլահ-լինան օլան զաթ կիւնահ-սըդ լաքէն պու գատար էլէմ չէքտի իսէ, եա սէն կիւնահքատր լաքէն նա՞սըլ օլաճագսըն, եաչ տաս-ճա պու չէյլէր օլտու իսէ եա գէնրուլյա նէ՞ օլուր։

(2) Կիւնահէեաա Ալլահըն մոհապպէթինէ կէօսթէրտի։ Պու նէ՞ մուհապպէթ տիր։ Ալլահըն կիւնահքատրլարա իպրահ էյլէհիյի մուհապպէթինի ումդ վէ իրթի-ֆաընը, թադ վէ արզընը էօլչմէք իսթի՞ր միսին, Դօղդոթա մինղարէսինէ պագ։ Շու զէման վէ մէ-քահն նասըլ պիհուտտա իսէ, Ալլահըն Յիսուս Քրիստոսա իպրահ էյլէհիյի մուհապպէթ տա-խի պէօյլէ տիր։ Պիհուտտա տըր։ Պէօյլէճէ Յիսուս Քրիստոս Ալլահըն գալպինի մէյսամա գօտու։ Վէ Խաչ լինանդար իչիւն պէր ճաղխե Նօփ-ընաը օլտու։ «Եիւքսէյէ գալտըրըլտըղընտա ճիւմլէ-յի քէնտիմէ չէքէճէյիմ»։ Էվվէթի, պու կիւն պու խաչըն մուհապպէթ ճաղիպէսի իքի պիր սէնէտէն պէրու տըր տաէմլերի ճէզգ էտիյօր, վէ պագըր եըլտա պագտան չիֆա պուլտըղը կիպի, պունա պագտան տախի կիւնահ-լարընտան չիֆա պուլմուչ տըր։

Պու մատաէյէ 'ալագասը ճիհէթի իլէ չու իւչ նօգթայը տախի իլավե էտէրէք պահսըմղը խի-թտա էրտիրելիմ։ (ա) Յիսուս Քրիստոս պիր տէ-ֆ'ա պապաչէ օլան դուղու օլտու։ ԵՀՈՒտի թանդ-ղընտա հէյդէլտէ Ալլահա հէր կիւն դուրագալար թադտիմ օլունուր իտի, հալ պու քի օլ դուրագա-լար Քրիստոսըն խաչտա տէօքտիւչիւ զանընըն րէմզի վէ կէօլկէսի իտի։ Կէօլկէ ճիտիմ ղըլա-ղուղար վէ ճիտիմ կէօսթէրիր, օնտան սօնրա զա՛իլ օլուր։ Պէօյլէճէ Յիսուս Քրիստոս պիզիմ իչիւն պիր հադիդի գուրբան օլտըգտան սօնրա, թէքրար գուրբան օլմադա հաճէթ գալմազ, անըն ղիքր ի ճէմիլի քիֆայէթ էտեր։ Յիսուս պիր ատֆ'ա իսաչտա իճրա ի քէֆարէթի էթտիքտէն սօնրա, անըն արթըզ թէքրար էտիլմէսինէ հաճէթ գալմազ։ Պաչդա պիր պատտարաչա իհթիյաճընըղ հօզ տըր։ Պու 'այէթլերի օգուման-ղը րէճա էտերիմ. 'Իպր. 7. 27։ 10 պագ 8, 9, վէ 12, 18, 'այէթլեր։ (բ) Յիսուս Քրիստոս պիզիմ ւեհնէ ի 'ալեմընըզ օլարագ պու քէֆարէթի իճրա էյլէտի։ Պու քահնէն Ահա-րոն մուճէպինճէ տէյիլ, Մելքիսեդեք թէրթիպի իւզրե 'իլել էպէտ քահնէն տիր։ Վէ պու քահնէթի պաչդասընա կէչէմէզ ('Իպր. 7. 23, 24։) Մօր Աֆ-րեմին պիր սեօզիւ փէք իսօչ տըր, ԵՀՈՒտիլերէ խիթապէն սեօյլեր իքէն, «Էյ ԵՀՈՒտիլեր, քէհա-նեթ գալմատը, գուրբան գալմատը, հէյքէլինիզ խարապ օլտու, Քրիստոս պիր տէֆ'ա գուրբան օլտու վէ իլել էպէտ քահնինիզիզ օլտու»։ Պէօյ-լէճէ պու քահնէն ի ա'զամ պիզիմ չէֆի'իմիզ տիր։ «Իմտի պիզիմ սէմավաթտա կէչմիչ քահնէն ի ա'զա-մըմըզ Իսա Ուլլահ Յիսուն վար իքէն իդրարը գավի Թուրթալըմ։» ('Իպր. 4. 14—16։)

(Գ) Ցնսաա Ֆբնսպաս Ռեվեռենդ օլաու։ Վէ պիզէ 0 սալմանաթ էտիյօր, վէ պու ոլուհատաս Սլլահ-ըն մելեքլերինեն մի։"էսսխի օլաու։ Հեր պիր մելեքլերին պիր մի։"էսսխի վար, մելեքլերի Ռուլ-լահըն մի։"էսսխս վէ պանխի 0 սըր, վէ պիզ ա-նըն դուլլարըյըզ։ Անաս չիմակ վէ 'իլել էպէտ համա օլաուհն Ամին։

ԹՆ"ՍԻՐԼԻ ՏՈՒԱՆԸՆ ՇԱՐԹԼԱՐԸ

(Վեր. Տէթըան Հ. Բեճեպեան, Ադընապ)

Ամերիկանըն էն մեշհուր միսիոներներնաէն, վէ Օսըրլին 'իլմի իլահի մէքթեպլինեն էտապ ըմ"իսի օլան միսիթեվէֆիա Մր. Ցինէ, ԹՆ"սիրլի տու'անըն չարթլարընա տա"իր պէրվէճ ի 'ոմի պէյան ը էֆքեար էտիյօր.

1. Տու'ա էմթալիմիզաէ եալընըզ Ղնֆա'ոն ը շաֆ-ֆէյէդէ փուչնէնէյէ փեյիլ էը։ «Թալէպ էտերսինիզ, վէ ալամազսընըզ, պիրա չէհվէթլերինիզէ սարֆ էթմեք իւզրէ, ֆէնա հալտա Թալէպ էտերսինիզ։» (Յակ. 4. 3)

2. ԹՆ"սիրլի տու'անըն տիկեր պիր չարթը տա Սլլահ վէ ինսան ինսանաէ շաֆը է խալխ մալէ+ օլմաֆ սըր։ «Էյ սեվկիւլվէր, եկեր պալտիմիզ պիրի Թա'պիր էթմեզսէ, Սլլահըն հուզուրընտա ճէսա-բէթիմիզ վար, վէ հեր նէ տիլեր իսէք, անտէն ա-լըրըզ, չինաքի անըն էմրլերինի հըֆզ էտերիզ, վէ անըն 'ինսանաէ մադպուլ օլան չէյլերի իչլէրիզ։» (1 Յովհ. 3. 21, 22)

3. Սլլահա վաճիպ օլանը ևֆբաբ, վէ ինսանա օլան զարարը ՆաշընՆ էչլէմէք ԹՆ"սիրլի տու'անըն տիկեր պիր չարթը սըր։ «Գոպահաթլարընը սէհեր էտէն պէրիաօլտար օլմազ, ամմա իպրար վէ թէրք էտէն մերհամէթ պուլուր» (Լմա. 28. 13)

4. Գարնտաչլար ատասընտա օլան Նէպալ վէ Խոսաոնէրի պէՖ' ԵՆՆ+ քէղսլիք ԹՆ"սիրլի տու'անըն պաչա պիր չարթը սըր։ «Թոգոմիհնի մեզպահա կէթիբոյնտաէ, օրտտա գարնտաչընըն սէնին տա-լէյինտաէ պիր չէյի օլտուղու լտաթրընա կէլիրսէ, Թոգոմիհնի օրտտա մեզպահըն էօնիւնտաէ պրաչ, վէ կիսիալ էվվէլա գարնտաչըն իլէ պարըչ, վէ սոնրա կէլիալ Թոգոմիհնի Թոգոմիմ էլլէ։» (Մատ. 5. 23, 24)

5. Տիկեր պիր չարթ տասի ալչաէ կէճէ-ալէ-ալ+ պիր։ «Սլլահ միսիթէքելպիրլերէ գարշը տուբուր, լաքին միսիթեվաղղտտա 'ինսայէթ լհսան էտեր։» (Յակ. 4. 6)

6. 'Ա.ֆվ ԵՆՆ+ ԹՆ"սիրլի տու'անըն պաչա պիր չարթը սըր։ «Պիզէ սուչլու օլանլարա պաղըչլա-տըղմըզ կիպի, պիզիմ տուչտարըմըզը պաղըչլա։» (Մատ. 6. 12)

7. Տու'ա ԹՆ"սիրլի օլմագ իչիւն, հէրաբեռլէ օլ-մալը սըր։ «Սալիհին հէրաբէմլի տու'ատընըն չօղ ԹՆ"սիրի վար։» (Յակ. 5. 16)

8. Հապիպաթէն ԹՆ"սիրլի օլան տու'ա Բուհ է-լե Դոսպոպան լհսան օլտանսուր։ «Բուհ տասի զա"իֆլիք-լէրիմիզէ հարտըմ էտէր. պիրա վաճիպ օլաուղուս-նա կէօրէ նէ տու'ա էտեճէյիմիզի պիլիմէյիզ. ամմա Բուհ քէնտիսի քէնտա կէլմէզ ահալրէ պիզիմ ի-չիւն չէֆա'աթ էտէր։» (Բօմ. 8. 26)

Խրիսթիյանլար պուսուս պիլիրլէ՞ր մի։ Բուհ իլէ հաչայըզ հէբրիմէտիքլէրի հալտէ, վէ նասըլ տու'ա էտեճէքլէրինի Բուհատան էօյրէնմէտիքճէ, Սլլահ տու'ալարընը ալինէմէզ խալխինի պիլիրլէ՞ր մի։

ԹՆ"սիրլի տու'ա մախսուսի պիր չէյ իչիւն տու-նուլուր։ Պիզ հեր չէյէ պիրտէն նա"իլ օլամայըզ։ Քիթապը Մուգատ պաալուլ օլունմուչ տէյիս պիքր օլունան տու'ալարըն քէսֆիֆէսի տէ մախսուս պիր մէրամա մէպնի օլմուչ սըր։

Տու'ա մեճլիսինտաէ պիզիմ ալինէմէյիմիզ տու-'ալար, ալէսսեվիյէ ԹՆ"սիրլի տու'ալար տէյիլ միր։ Տու'ա հադրընտա չօղլարըն նէ աերէճէտէ հանա-լըզ էֆքեարը օլտուղունու, վէ նէ գատար ալ-տանմըչ օլտուղլարընը միսէհատաէ էթմէք վադա'ա ևիբրէյի ածրարը։

Ասլ ինթիպահլարը իէյ լիլ այն կէօրմիչ օ-լանլար, հադիպաթէն ալյանմըչ Խրիսթիյանլարըն տու'ա էթմէսինին բուհու վէ թարզընըն նէ գա-տար թէպտիլ օլտուղունու կէօրիլալ ԹՆ'ածճիլալ էթմիչլէր սիր։

ՄԻՍ ՍԷՄՐՆՏՆ ՄԱՐԱՇՏԱ ՎԱԳՐ'

ԷՑԹԱՄ ՄԷՔԹԷՊԻՆԻՆ ՕՆ ՍԷՆԷԼԻՒՔ ԲԱՓՕՐԹԸ

Իչպու բափօրթ, էպէնէզէր էյթամխանէսինին սալօնընտա, քիլիսելէրիմիզին չօպանլարը վէ ճէ-մա'աթըմըզըն միսիթեպէրանը, վէ միսիոներլէրըտէն միւրէքքէպ պիր հէյ'էթ հուզուրընտա մուֆթա-սալէն գրա"աթ օլունուլ, պուրատա խէ անճագ բագամլարը զիքր իլէ իքթիֆա օլունածագ սըր։

Պու էյթամ մէքթէպլի 1906 Հոկ. սոնրընտա, միսիթեվէֆֆաթ Միսիս Գ. Հ. Լիվին նէղարէթի թահթընտա քիւչատ էտիլիալ, պիր պուլչուզ սէնէ սոնրա, պիր վադթ Իզմիրտէ վէ սոնրա չարդի Լօնտրատա, տասիլի միսիոները իչի իլէ մէչղուլ պուլունան Միս Սէմրնտըն Լեռնինէ թէպլիմ օլունմուչ իտի։

Պու մէքթէպտէ չիմակիչ տէք 300 զըզ վէ 278

օղանալար գայրըլմըշ տըր։ Իլք սէնէլէրտէ չօճուղլա-
րըն 100ա՛ 80ի խատթա միւզաճ իտիլէր։ Վէ օ
միւնաասէպէթլէ օ վագիլատա սարի էտիլէն զա-
յէթ չօգ ալիգաթա բաղմէն, 20 չօճուղլար վէֆաթ
էթմիշ իտի։ Լաքին ասն սէնէլէրտէ վէֆաթըն
վուզուտ՝ պուլմամասը սէվինէճէք պիր խուսուս
տըր։ Շիմտիյէտէք 145 գըզ, վէ 182 օղան ևէ-
թիմլէր տիշարը կէօնտէրիլմիշ տիր, վէ հալա 155
գըզ, վէ 100 օղան գայրըլմագտա տըր։ 25—30
գըզ «պարիֆէ» իչի իլէ մէղուվ, վէ 50 օղան
ֆարգըլը ֆարգըլը սէնէ՛ամիլատա պուլունմագտա
տըրըտար։ Պագըլէրի իսէ մէքթէպէ տէվամ էթմէք-
տէ տիրլէր, չիւն սինդիրի տահա քիւչիւք տիր։
Ատճագ 2 օղան Ա.ինթաալ վէ 5 օղան Թարտուս
գօլէճինէ կէօնտէրէպիլմիշ տիր։ Վէ պիր գաչ գըզ
Մ. Ռ. գըզլար գօլէճինտէ օգուտմագտա տըր։ Սա՛իր
միւսթա՛իր կէնճլէր վար իսէ տէ, ատօմլար ան-
ճաղ թա՛ամ վէ էվասլ իչիւն մու՛ավէնէթ էթ-
տիքլէրինտէն, գօլէճլէրին տաղըր մէսաւիճիլնի թէ-
տիչէյ մուգիթէտիր տէյիլլէր։

Էվվէնկիղէրին ՚ատէտի 30 գըզ, վէ 10 կէնճ
տիր։ Վէ քիվիսէ ազալարընըն ՚ատէտի 34 գըզ,
վէ 30 կէնճ տիր։ Պու ան սէնէ զարիքնատա 9
օղան ֆարգըլը ֆարգըլը սէպէպլէրտէն գօվուլմուշ,
վէ 8ի տէ իլք վագիլատա գաչմըշ իտի։ 133
քէօյլիւ օղանալատան անճագ պիրիսի Մար՛աչըն
Ատաէմիաասընը պիրիրմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշ,
վէ 10 չօճուղա օգուտմաղը էօյլէթմէք ղայր ի միւա-
քին օլմուշ տըր։

Էպէնէղէրտէ (քի օղան ևէթիմ մէքթէպլինէն
իսմի տիր) չիմտի 37 տէսթիկահ իչլէմէքտէ տիր։
Պուննատան 10ը խավլի իչլէր, վէ Սատանայա հէմ
Հալէպէ կէօնտէրիլիր. վէ ալտա իչի տէ չէհրիմի-
զին պէօյիւք գըսմը Թարաֆընատան իսթի՛մալ օ-
լունմագտա տըր։ Պիր ֆուրուն վէ պիր քէօչքեր
տիւքքիանը տա վար տըր։ Ֆարգըլը սէնա՛աթ էօյ-
րէնմէք իսթէյէն չօճուղլար չէհրտէքի ուսթալար
ևանընա կէօնտէրիլիր։ Շիմտիյէտէք չրգան չօ-
ճուղլատատան 28 քէօչքեր, 22 չուվա, 7 մատան-
կօզ ևա տիւվիկեր, 2 այճը օլմուշ, պուննատան մա՛-
տա չօրապճը, ապաճը, գունտուբաճը, Թէրզի վէ
սա՛իրևէրտէ պուլունմուշ տըր։

Պու էյթամիանէտէ պիր իսրիսիյան ղայրէթ-
քէշ Շիրքէթի օլուպ, պէհէր սէնէ բահօրթիլարընը
պէօյլէ պիր Թէճէմմի՛ատէ գրա՛աթ էտէրլէր, անչէր
ֆարգըլը հօլատատա իչլէյիպ փատա գազանըրլար, ևա
տա հաճիատտա պիր գուրուն էքմէք ևէյէրէք,
խայրհահ մագսէտլէրէ վէրէճէք փատա ճէմ՛ էտէր-
լէր։ Կէչէն սէնէլէրտէ պիրատէրլէրինտէն պիրի-
սինին էվի ևամընէ օլտըղընը իչիթահքէրէինտէ
գուրուս էքմէք ևէյէրէք, պիր փատա հէտիյէ էթտի-
լէր։ Վէ չիֆթլիքատէ իչլէյէրէք, պա՛ղըլարը տա գա-
զանճլարընատան պիրէր մէճիտ վէրէրէք 4 լիրա
՚լմ ի իլահի պինատընա ի՛տանէ էթտիլէր։ Լաքին
ատլ մագսէտ, Էպէնէղէր էյթամխանէսի իչիւն
պիր սէրմայէ Թօփլամագ օլուպ, պու մագսէտ ի-
չիւն քէնտի ևէվմիյէ իչլէրինտէն մա՛տա, սա՛իր
հօլատա պիր իչ պուլատագ, ևա տա, ևինէ քէնտի
Թա՛ամլարընատան քէսէրէք, պիր ազ փատա վէրմէ-
յէ հաղըր տըրըտար։ Վէ լաքին չօգ սէվինէճէք պիր
խուսուսա չու տըր քի, այրըլմըշ կիլիմիչ օղան Թալէ-
պէլէրի պու խայրխահանտէ իչէ մուհտագպէթ իլէ իչ-
Թիրաք էթմէքտէ տիրլէր։ Պու սէնէ կիլիմիչ Թա-
լէպէտէն կէլէն 1 Ինկիլիզ լիրատը վէ 8 մէճիտ օ-
մուշ տըր. չիմտի պու չիրքէթին 64 ՚Օամ. լիրատը
օլուպ, Միս Սէմընտ ևէտի իլէ պանգայա վէրիլ-
միշ տիր։ Բէնտիլէրին տիւսթուր իւ ՚ամէլի
«Մէճճանէն ալտընըզ, մէճճանէն վէրինիզ» տիր։
Վէ իչլէմէք գա՛իտէլէրի «Բիւչիւք չէչլէրին կիւ-
նիւնիւ Թահգիր էթմէյինիզ,» տիր։ Գըզլար տաճի
Ուրֆատտաքի ՚ամտատ մէքթէպլինտէ պիր գըզլըն օ-
գուտմաընա ևարտըմ էտիյօրլար, վէ սա՛իր բուհանի
մագսէտլէրէ ադէչ վէրմէյէ հաղըր պուլունուս
յօրլար։

Ճիւմլէ ատօմլարըն պու միւ՛էսսէճ իչիւն
տու՛ալարը Թալէպ օլունուր։

Մար՛աչ

ԴՇԽՈՑՆ Տ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ՊԱՂՉԷԼԷՐԷ ՄԱԽՍՈՒՍ ԶԻՉԷՔԼԷՐ

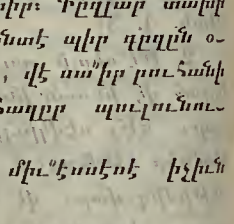

Եաղ իչիւն 6 փաքէթ ա՛լա չիչէք Թօխումլարը, 6 փաքէթ մուֆիա սէղղէ Թօխումլարը, 2 կլաթիօլի նամ զանազագ չի-չէյլի, 2 Գանտաս Գրօզի (քէ-նէվիր չիչէյլի), 2 Ալման տու-սէնի, 1 Տալիա Գագֆուս, 3 չագայիղ վէ 2 ռուվիւն չիչէյլի (renoncule), ևաֆնի 12 քէօք վէ պատալար։ Իչտու իւչ Թագըմատան հէր հանկը պիրիսի 6 ատնէ պիրէր զուբուչղագ փօսթա վուլը մուգտապիլինտէ փօսթա իլէ կէօնտէրիլիր։ Արզու էտէն զէվաթ ադիտէքի տարէսէ միւբաճա՛աթլէթ-մէլի տիր.

Ատրէս. Établissement Horticole de Therapia
Constantinople 26—14

Եարըն կէնճլէրին տու՛ա մէճլիսի ալտի. տա՛աթ 9ատ Գումգափուտատ Բէսթատ ին՛իդատ էտէճէք տիր։

ՇՈՒՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Մարտ 9 24 փետր. 1907

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տէրէսա'ապէն. Մէքթէպ ի թըպղիչէ ի մլըլիչէ ի չահանէտէն 321—22 սէնէ ի թէարիխիչէլերինտէ թապիպ վէ էզազը սընֆլարընտան ախիլօմա ախաղնա քէսպ ի խախիդագ էտէնկերտէն Ֆնճի վէ Ձնճիլիքլէ նէչ՚էթէ էտէն 7 էֆէնտիչէ 'ինայէթ ու իհան օլունան ալթուն վէ կիւմիւչ միտալեալարըն բէմի թա'լիմի իճրա էտիլմիչ ատը։ —Բահամըզըզլարը միւպէտտէլ ի 'ափիչէթ օլան չէհիր էմինի Րէչիտ փաչա հազրէթլերի մապէյն ի հիւմայունա 'ափմէթլէ, բահամըզըզլարը էմոսընատա խախիճաար ը խախրլարընա 'ալըճֆէթէն պէզ ի 'ինայէթ պույուրըլտըզընտան ատլայը 'արզ ը չիւքրան վէ մահմէտէթ էչչէմիչլեր ատը։ Պա'տէհու միչարիհչէյ հազրէթլերի մագամ ը 'ալի ի ատաֆնէլերինէ կելերէք, մէհամ ը ուճուր ը տէվէթլերիչէ իչթիհալա պաչլամըչչար ատը։ —Միւզէ ի հիւմայունտաքի ատար ը 'ալիճպայը թահսիֆէ մէ՚մուր Մ. կիւլթավ Մէհտէ չէհրիմիզէ կելմիչ ատը։ —Շայան պույուրուլան միւսա'ատէ ի սէնիչէ իչզերինէ Սըրպիսթան ահֆիրը ի ճէմիտի Մ. Նէհատովիչ կէչչէն Ճիւմ՚ա կիւնիւ հուզուր ը հազրէթ ի Թաճատարիտէ ատուրէթ ի բէմիչէտ չէրէֆ ի միւսուլէ նա՚իլ պույուրըլմըշ, վէ համիլ օլտըղը ի՚թիմատնատմէսինի խաքիխայ ը Շահանչէյ 'արզ վէ թապախմ էչչէմիչ ատը։ —Շէրքէթի ի Խայրիյէնկն Ճունվար այը հասըլաթը 844,000 ղուրուչ օլմուչ ատը։ Կէչչէն սէնէնկն 'այնի այընկն հասըլաթը 952,827 ղրուչ իտի։ Կէչչէն սէնէ Մարտ 1ինէն պուս սէնէ Յունվար Նիհայէթինէ գատար չիրքէթին հասըլաթը 13,896,091 ղրչ. օլմուչ ատը։

Վէյսալ ը ջահանէ. Նէմէքլիք զախիրէյէ իհթիյաճլարը թէհագուճ էտէն Կէլիպօլու վէ Դըրգ քիլիսէ տահիլինտէ քհա՚ինկն պա՚զը պարիչչէլեր չիֆթճիլերինէ ադչէ իդրաղը գարարկիր օլմուչ ատը։ —Սէլանիկտէ էլէքթրիկ թրամվայլարը չէքմէք վէ էլէքթրիկ թէնվիրաթը իճրա էչչէմէք իւզրէ, չէհր ի մէղքիւրտէ ինչա էտիլճէէք օլան էլէքթրիկ ֆապրիգասընկն փրօժէ վէ իտարիհալարը նազարէթի 'ա՚իտէսինճէ թէպկիզ վէ Թաստիզ էտիլտիքտէն սօնրա, Սէլանիչէ իրսալ օլունմըշ ատը։ Ինչա՚աթէն չէրա՚իթ տահիլինտէ իճրասընա նազարէթի իչկին իդթիհզա էտէն մէ՚մուրլար Թա'եին էտիլմիչ ատը։ —Պէյրութ-Շամ-Հալէպ չմէնտֆէր խաթթը դումփանկասը Պէյրութ իլէ Ռիյագ արասընտագի ատր խաթթը կէնիչ խաթթա թէպտիգաթ էչլէմէքէ իւզրէ, իճրա ի թէպտիգաթ էչլէմէքէտ ատը։ —Իզմիրտէ պաչըճա խալի ֆապրիգաթօրլարը խալըճըլըգ իլէ պունա միւթէ՚ալլըգ սէնայի՚ ի մուխթէլիֆէչէ չիւմուլը օլմագ իւզրէ, պիր սէնաիպա 'ագա, վէ մուգավէլէնաամէյի ախիրէն իմզա էչչէմիչլեր ատը։ —Էսիրնէ վիլայէթի վալիսի Րէշատ պէյ էֆէնտի հազրէթլերինէ մուրաճաա՚ Մէճլիսի իհսան պուչյուրըլմըշ ատը։ —Կիւլ եաղը խաթիհալը զըմընընատա Աատաֆազարընա սա՚իր մահալէրէն լիւզումը գատար կիւլ ֆիտանը ճէլգ, վէ մէվգաֆ՚ի մուխթէլիֆէչէ իրսալ էտիլերէք զարս էթտիրիլէճէք ատը։ —Հէմ օրմանլարը թախրիպաթատան, հէմ տէ օտուն ֆիչ՚ափթընը թէրաքզըտան վիլայէ իչկին էտիրինէ վիլայէթինտէ պուլունան ֆապրիգալարտա օտուն կէրինէ քէօմիւր խոթի՚մալընկն մէճպուրիչէթ ալթընտա պուլունաորրըլմասը հապզընտա թէգայիւատաթ իճրասը, վէ Լիքինթ քէօմիւրլերի իչկին ուճուլը տա՚իրէսինտէ թալիպլերինէ րուխսաթ ի՚թասըլէ էհալինկն Լիքինթ քէօմիւրիւ սարֆ ու խոթիչլաքընտա թէչվիգ էտիլմէսի թէնսիպ պուչյուրըլմըշ ատը։ —Պալըքէսիրտէ ֆիլօվէհրատան խարաճ օլան պաղարընկն լիհասը զըմընընատա Մաղնիսա ֆիտանըզըմընատան մահալինէ 60,000 'ատէտ ֆիտան իրսալ, վէ սուրէթ ի ղարսընը պաղճըլարա թէֆխիմ իչկին ատ պիր մէ՚մուր ը մահսուս ի՚զամ զըմընմըշ ատը։ —Կէչչէն հաֆթա զարֆընտա կէրէք Մընսըրատա կէրէք Ճիտատէտէ վէպա' իլլէթինտէն կիւնտէ 10-12 միւսասա, 10-12 վէֆաթ վուգուտ' պուսմուչ ատը։

Մ՚ը-ընէվվի՚ե. Փետր. 21ինտէն 28ինէ գատար Սիւէյչ գանալընտան կէչչէն սէֆա՚ինտէն ալընան հասըլաթ 3,130,000 ֆրանգա պալիղ օլմուչ ատը։ —Հինտիսթան 'իլէմասընտան պիր զաթ պիր մէտարեաէ ի 'ալիչէ թէ՚սիսինէ, վէ իչղու մէտարեաէնկն Համիտիչէ Տար իւթ Թէտրիս ի Իսլամի թէսմիչէսինէ թէչէպպիւս էլլէմիչ ատը։ —Ճէրրահիմ ի միւթէնէվվի՚է իլէ մահքիւմ օլան էչխաս գանունըն ահքամընճա, տէվէթի մէ՚մուրիչէթլերինէ դապուղ օլունմադըար։ Մահքիւմ օլուգ, վէ հապս միւտաէթլերինկն իքմալ էթմէլերի իւղերինտէն խայը վագըթ կէչչիչ օլան զէվաթ հազրընատա տահիլ պուս գանունըն ահքամը ճարի օլուգ օլմայճաղը խոթիֆաարընա ճէվապկն մէրճի' ի 'ալիսինտէն ճէրա՚իմ իլէ մահքիւմ օլմուչ էչխասըն տէվէթի մէ՚մուրիչէթլերինէ դապուղ էահիլէմէչէճէքլերի ճէվապկն պիլտիրիլմիչ ատը։ —Գանունըն ահքամընճա, թախուս խոտարէլերի ֆէրդաղ ու լինթիգալ մու'ամէլաթընատան սօնրա վէրկի նազարէթինէ իճրա օլունան մու'ամէլաթըն գայա ու թէճաճիլ իչկին պիր բահիօրթ կէօնատերմէչէ մէճպուր ատըլար։ Տէֆ-

թէրհանէ նազարէթի թէքլիֆ օլունան թահսիլաթ-ատան հիչ պիր ֆա՛իտէ հասըլ օլամայաճաղընը նա-ղար ը ի՛թիպարէ ալարադ, եվնէ պալատէ մէդգիւր մուդաթրերաթա թէվֆիդ ի մու՛ամէլէ օլունմասընա դարար վէրմիչ տիր ։ —Հիւքիւմէթ ի սէնիյէ նամ ու հիսաբընա օլարադ Ֆրանսանըն պահրիյէ ինչա՛իյէ ֆաթրիդալարընա սըփարըչ էտիմիչ օլան 10 կընալաթտան իւչինճիւն էմր ի ինչասը խիթամ պուրմուչ օլմադըչ Տէրիսա՛ատէթէ միւթէվէճճիհէն եօլա չըդմըչըար սըր ։ Միւթէպաղը 7ոի Մարա էվախիրինէ տօղրու Տէրիսա՛ատէթէ կէլմէք իւչիւն եօլա չըդաճադլար սըր ։ —Հիւքիւմէթ ի սէնիյէ Ինկիլիթէրրատա քիա՛ին Սըմսըրճանկ ֆապրիկասը-նա իքի գըթ՛ա թօրիսաօքէչըը սըփարըչ էթ-միչ տիր ։

Փր. ճէմ՛ա՛ըը. Պրուսսաագի Ամէրիկան գըզլար մէքթէպ ի ՛ալիսի միւաիրէսի Միս Հ. Փաուըզ՝ զաթ իւր ըէչ խասթալըզընտան թուրթուլմուչ օլար-ղը հասկպիյլէ պու. Սալը կիւնիւ. Տօղ. Ռէբինկթըն Պրուսայա ՛ավիմէթ էթմիչ տիր ։ —Տէրիսա՛ատէթ Փրօթէսթան ճէմա՛աթընտան Կարապետ աղա Թէլ-ֆէնան կէչէն հաֆթա ճիւմ՛ա սապահը վէֆաթ էթմիչ օլուպ, Կիրակի կիւնիւ տէֆն էակլմիչ տիր ։ Միւթէվէֆֆա ի միւսամահէչէ 72 սինինտան օլուպ, չօգ սէնէլէրտէն պէրու գալպ խասթալըզընա միւպթէլա խոլ իսէ տէ, հըզգ իւս սըհհէ գավա՛իւ-սինէ ըի՛այէթ էտէրէք ուզուն միւատէթ սայան-մըչ խոլ ։ Կարապետ աղա Թէլֆէնան սինոտալըզը վէ խայրխահլըզը ճինէթիյէ մա՛րուֆ պիր զաթ ի-տի ։ — Բիւթանիա բուհանիչէր մէճլիսինին Դոբճ. Ժողովը պու հաֆթա Տէրիսա՛ատէթէ ադա ը իճ-թիմա էչլէմիչ տիր ։ —Ատաիադար քիլիսէսի չօ-պանը Վէր. Յովսէփ ՃէճիՀանան պիր գաչ կիւն ի-չինն մա ֆամիլիա Տէրիսա՛ատէթէ ՛ավիմէթ էչլէ-միչ տիր ։ —Մ՚իրան էֆէնտի Թապիսկան իչէ զէվճէսի, Կարապետ աղա Թէլֆէնանըն ճէնապէ ալայընա իրսալ էթմէյէ արդու էթիւքչէրի չէչէնկ պէտէլի օլարադ պիր ՛օսմանըը միրասը Պրուսա էչ-թամիանէսինէ ի՛տանէ էչէմիչլէր տիր ։

Հայ Լուս. ճէմ՛ա՛ըը. Պու հաֆթա Փազար էր-թէսի կիւնիւ Պէյ օղլունտաքի Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինտէ զաղէթա մուհարրիրլէրինտէն մա՛րուֆ վահան էֆ. Թօչիկեան իչէ րէֆիղիմիչ Ծաղիկն միւ՚էլիֆէսի Օր. Հայհանոյ Մաւքըն ադա ը իչ-տիհամ՚ըը իճրա էտիմիչ տիր ։ Զէվճէսի ի միւ-մահիչէհումայա ուզուն վէ մուրիւու ՛ա՛իլէ ՛էօմրի թէմէննի էտէր իչ ։ Զիյնէթ ի մէդգիւրէ, օրատա հաղըը պուլունտուսուն սա հաղա պէչքիար օլան միւ-՚էլիֆ վէ մուհարրիրլէրի ՛ա՛իլէ ՛էօմրիւնէ թէչվիպ էտէն կիւզէլ վէ ՛ամէլի պիր տէրս իսի ։ —Սա-նասարեան մէքթէպլիներն, միւ՚էսսիսներն վասիչէ-թի՝ Թալէպէյէ սէնայի տա՛իրէսինտէ տէրսլէրին թէտրիսինի տէ Թալէպ էթմէյի սէպէպտէն, հէյ՚էթ ի իտարէ օլ նէվ՚ թէտրիսաթ իչինն միւնասիպ թա-րիգլէր տիւչիւնմէքտէ պուլունմուչ տըր ։ —Կէչէն Կիրակի Ս. Փաթրիգ՝ Մայր Եկեղեցիտէ լրատ էթ-տիկի վա՛զտա ՛ապիպլէրին չէֆա՛աթընա տա՛իր էրմ. քիլիսէսինին թա՛լիմինի չու սուբէթլէ իֆտաէ էթմիչ տիր ։ «Էրմ. քիլիսէսի լինանըը քի վէֆաթ էտէն խրիսթիյանլար էօլուիւքլէրինտէ կիւնահքար ևս ոալիճ օլասլար, թա չէրի՛աթ կիւնիւնէ տէք այնի հալտա գալըըլար, վէ ասնրա ՛ապիպլէրին չէ-ֆա՛աթը իչէ ֆարպը հալա նա՛իլ օլասլիրլէր ։» Լաքին պու թա՛լիմի Ֆ. Մուդ. թահսիլ էտէ՞ը մի, էլպէթ պու պաչգա պիր սիւ՛ալ սըը ։ —Երանասըն՝ գահիմ խրիսթիյան թահրիրաթչըընտա ղիչը օ-լունմուչ օլուպ, չօգտան զայպ օլմուչ տէյիւ զանն օլունան պիր էսէրինին էրմէնիճէ Թէրճէմէի հա-գընարտա երիվանըն Ս. Սարգիս քիլիսէսինտէ քէշֆ օլունմուչ օլուպ, Տ. Կարապետ վէ Տ. Եր-ուանդ վարդապետլէր անը Ալմանճայա Թէրճէմէ էտէրէք, մա՛րուֆ ահտուածարան Ահօլֆ Հարմաքա իրսալ էթմիչլէր, միւմահիլէյհ տահսի անընն հաղ-գընտա միւթալա՛ալարընը Ալմանճա պիր ճէրիհէ-տէ պէչան էթմիչ տիր ։ Էրմէնիճէ մէչքն իհթիմա-լէն 13ճիւմ. ՛ասրտա հավլըմըչ տըր ։ — Երու-սաղէմ վանքընըն հիսապընը Թէֆթիչ էթմէք իւղ-րէ թա՛ալին օլունան հէյ՚էթ ի մահսուսէ քէնտի բահօրթընը հաղըր էտէրէք Ս. Փաթրիպէ թագտիմ էչլէմիչ տիր ։ —Տ. Գէորգ Եալիսկոպոս Երէչկտան, միւթէվէֆֆա Մամբրէ Եալիսկոպոսա վէ Տ. Յու-սիկ եալիսկոպոսա՝ ասքեալիսկոպոսլըգ ՛իւնվանը վէրիլմիչ տիր ։

Պէչէ կէճաէբլէն էլէոպ. «ԴԷՊԻ ԲԵԻԵՈՒ,» Ֆրիս-ժօֆ Նանսէնին էսէրի օլուպ, Մ՚ևորոպ էֆ. Նուպար-եան եէտիչլէ էրմէնիճէյէ թէրճէմէ էտիլմիչ վէ պու սէնէ Իզմիրտէ Մ. Մամուրեան Էվլատը մահթա՛ա-սընտա թահս՚ էտիլմիչ տիր ։ Ֆիյէթի 7 ղրչ. սըը ։ Պու քիթապտա մա՛րուֆ քէչչաֆ Նանսէնին Գուրթուլ ը չէմալ սէմթլէրինէ օլան սէյյահաթը վէք ճալիսպ պիր սուբէթտէ ըէտմ ու թա՛րիֆ էտիլմիչ տիր ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ էՀՏԱՄ ը մուպէտաէլէ		Լ. Օ.	105 9
Շարդ Տէմիր Եօլու Թահվիլաթը		Ֆրնգ.	152 50
Ա Գրէօի Ֆոնդէյ Էմէրսիյէն		,,	337
Բ. ,, ,, ,,		,,	269 50
Գանք Նահիյնալ աք կրէս		,,	435 50
Մէճիտիյէ ղրչ. 108		Գրքմէց	ղրչ. 50
Մէճալիք ,, 99 20		Լէքա Ինկլիզ	,, 110 11
Եէվմիւչ ուճաղլըգ 104 5		Կմիչ. Մնէք. 6 տառնէսի	68 20
Նահօյէն 87 1		Գա՛իմէ ,, ,,	8 65

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Ռիվիերէրա. Գրալ Էտուըրա՝ փազար երթէսի կիւնիւ Լօնտրատան Փարիսէ 'ազիմէթ էթմիչ վէ երթէսի կիւն Ֆրանսանըն ճէն. զարպ թարաֆընա քիա՞ն պիարիյ չէհրինէ օլան եօղճուլուղընա ատվամ էյլէմիչ տիր։ Րուսիա Իմփէրաթօրիչասընըն վալիսէսի փազար երթէսի կիւնիւ Ինկիլիթէրայա միլէթվէճճինէն Փէթրէգապուրկատան հարէքէթ էթմիչ տիր, վէ րիվայէթէ նազարէն, հէմչիրէսի Գրալիչա Ալէքսանտրանըն ևանընատա պիր խայը միւատէթ գալմադ տըր։ — Լօնտրատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Գրալ Էտուըրա՝ միլէթվէճֆամ Գրալիչա Վիկթօրիանըն քէնտինէն էյամ ը հիւքիւմէթինատ զուհուր էտէն վազը'ալէրէ տա՛իր մէքթուպլարընըն նէչր օլունմասընա մէ՞զունիյէթ վէրմիչ տիր։ — Կէչէն հաֆթա փարլամէնթօտա փէք օ գաւար 'ումումէն նազար ը տիպգաթընը ճէզգ էտէն իչէր կէօրիւլմէմիչ տիր։ Զարչընպիհ կիւնիւ «Տիմին վէ Ինկիլիզ գավմընըն մէնաֆի'ի իչիւն Ինկիլիթէրրա քիլիսէսինի կերէք Ինկիլիթէրրատա կերէք Ուէյլզտէ տեվէլթէտէն այըրըլ, տեվէլթէտէն անա վերիլէն թախսիսաթը քէսինէքլիք մաթլուպ վէ միւլիթէղէմ տիր,» հօղղու պիր թէքլիֆ էտիլմիչ տիր։ Պու թէքլիֆ 'ագաղլընճէ ճէրէյան էտէն միւզաքէրաթ վէ միւսահաապաթ էնտասընատա գապլինէ ա'զասընաան օլան Մր. Պիրէ՝ պու թէքլիֆ իչիւն հիւքիւմէթին պիր կէօնէ մէա՞ուլիյէթ տէր'լիհաէ էտէմէյէնինի, զիրա անըն փրօկրամը զաթէն լիւզումընատան զիյատէ մատտէլերի հավի իտիյինի պէյան վէ չէօղէմէ իլավէ էյլէմիչ տիր. «Պէնիմ խուսուսի էֆքյարըմճա, էկէր քիլիսէ քէնտինին տեվէլթէ իլէ օլան միւնասէպաթընը գաթ' էտէճէք օլսա, պու սայէտէ անըն բուհանի հիւքմ ու նուֆուզը խայըճա արթար։ Քիլիսէնին տեվէլթէ մերպուԹիյէթինին նէ հօղատա միւտաֆա'ա էտիլէպիլէճէճինէ 'ագլըմէրմէյօր։» Ա՛պզպէթ պու թէքլիֆ 90 րէյէ գարշը 198 րէյ իլէ դապուղ օլունմուշ իսէ տէ, պու անճագ պէյան ը էֆքյարատան 'իպատէթ պիր մու'ամէլէ օլուպ, չիմոիքի փարլամէնթօնըն քիլիսէյի տեվէլթէտէն այըրմագ իչիւն պիր կէօնէ թէտպիր իթթիխազ էտէճէյինէ տէլալէթ էթմէզ։ Ինկիլիթէրրա իլէ Րուսիա արասընատա ճէրէյան էտէն միւզաքէրաթ, րիվայէթէ կէօրէ, միւսա՞իտ պիր սուրէթատ տէվամ էթմէքատ տիր, վէ կէօսթէրիլմէքատ օլան ֆէվգէլ'ատէ սամիմիյէթ՝ հէր քէսատ տեվէլթէյնի միչարիկէյհիւմա արասընատա 'ումումի պիր իթթիլաֆ հասըլ օլաճաղընատա տա՞իր պիր իւմիտ ուդայսըրմագատա տըր։ Սըր Րիչըրտ Սօլօմօն՝ ճէն. Պօթանըն բիյատէթի ալթընատա պուլունան հէյ'էթ ի վիւքէլատա Նաֆիա Նազարէթինէ թա'ևին օլունմուշ տըր։ Պօէրլեր ա'հան մէճլիսինին սուրէթի թէչէքքիւլիւնտէն տօլայը խօշնուտսըղըգ էտէրլէր կէօսթէրիյօրլար։ Լաքին գանուն ահքամընճա, անըն ա'զասընը նատպ ու թա'ևին էթմիչ օլան Թրանսվալ վալիսի Լօրտ Սէլպըրնըն քէնտիսինին օլ մէճլիսին ա'զալարընը զայէթ տիպգաթ ու իհթիմամէ ևմիհիսատ էթմիչ օլտըղընատան, անըն ա-զասընըն պիլտ թէֆքիհ ի ճինս ու ֆըրդտ անճագ Թրանսվալըն խայրընը արայաճաղընատ հիչ չիւպհէսի էտ հօգ տըր։ — Նիւ Ֆընտլէնտ մէտ'ուսան մէճլիսի' Իրլանտանըն զարպի սահիլնտէն Նիւ Ֆընտլէնտէ իչէյէճէք պիր վափօրլար խաթթը թէ՞սիսինի թասմիմ էթմէքտէ տիր։ Օլ վափօրլարլէ կէչէճէք հօղճուլար չմինտըֆէր իլէ ատանըն տիկէր ուճուննա վէ օրատան տախի զայէթ սէրի' իլ հարէքէ պիր վափօր իլէ Դանատայա նազլ էտիլճէքլէր տիր։ Իտա՛'ա օլունտըղընատ կէօրէ, պու թարիգ թուէթուլտըղը հալտէ, 32 ա'սաթլըգ պիր վապթ գաղանըլաճագ տըր։ — Լօնտրա գօնֆըրընըղնատա ֆըթրա օլունան ևնֆիհիսապաթատա հիւքիւմէթ նամզէտի ֆէնա սուրէթատ մազլուպ օլմուշ տըր։ — Ինկիլիթէրրատա Րուսիա գահրդէտէկհանընըն թէհվին ի իհթիյաճը մազսէտիյէ թօփլանան ի'անաթըն մըզտարը 13,712 լիրայա պալիղ օլմուշ տըր։

Ա.ըմանխ. Ալմանիատան կէչէն խատէրլէրին սայքի հէփիսի Բէյհչթակատա ճէրէյան էտէն միւզաքէրաթա սա՞իր տիր։ — Ալմանիատա սա՞իր պա'զը մէմլէքէթատ օլտըղը կիպի հիւքմսարըն իրատա էթտիյի նուբթգա ճէվապէն պիր 'արիզէ թանզիմ էթմէք ատէթի ճարի տէյիլ տիր. լաքին պիւտաճ ը ա՞իհասընըն Բէյհչթակա թապտիմի՝ հիւքիւմէթին մէալէքինին 'ումումի պիր թէտպիր ու միւզաքէրէսի իչիւն կիւզէլ պիր փուրսաթ վէրմիչ տիր։ Կէչէն հաֆթա Փաղար երթէսի կիւնիւ մալիյէ նազըրը Պարօն Վ.ոն Սթէնիկիլ ումուր ը մալիյէյէ տա՞իր պէյանաթատա պուլունմըչ, վէ միւմաիլէյհին 'ագաղլընճէ Մերքէլ Փըրդտասը բէ՞իսի Տր. Սփոնն այագա գալգըպ, մէճլիսին նազար ը տիպգաթընը միլլի տիւյունըն 3,800,000,000 մարգա պալիղ օլտըղընատ տա՛վէթ էյլէմիչ տիր։ Տիւյունը մէղքիւրէ՞նին սէնէվլի փա՞իլի Թագրիպէն 7 միլեօն լիրա տըր։ 1906տա մէմլէքէթին Թիճարէթէճ ևարիպ իլ 'ատէ մուվաֆֆագ պիր հալտա պուլունմասընատ րաղմէն, 61 միլեօն մարգ այըղը օլմուշ տըր, վէ էկէր Թարհ օլունան ևէնի վերիկի իմտատատ ևէթիչմէճէ իտի, այըգ չմոիքինին 4 միլի օլուր իտի։ Տէհնին Թէհնիկ

պիտի իշխեն պիտի վարչ պիտի արթըրլամաըն ալըր։ Միւսախիէյհ, ուսումը ը մալիյէյէ տա՛իր պէյտաթըն ասլա գանա՛ատնախ օլմասըղընը եհնէ ատ, Ալմանիանըն թիճարէթ վէ սէն՛ատնը-նըն զայէթ մուվաֆֆագ պիր հալտա պուլունմա-սընա պաղարագ թէլաշ էթմէյէ պիր սէնէյէ մէվճուտ օլմասըղընը իտաի՛ա էթմիշ տիր։ Միւսախիէյհին 'ա-գաղինճէ Փրէնս Պիւլօ իրատ ը քէլամ էտիպ, հիւ-քիւմէթին 'ուսումի մէսլէքինէն պահա էյլէտիւ։ Միւս-չարիէյհին լիթահէսինճէ պու մէսլէք Ալմանիանըն սիւնհատտա նուճուզ վէ մէվզը'ինի թէ՛մին էթմէյէ իտաիմ օլան օլ մուհիմմ խուբթուրը մէսլէյէ բի՛այէթ էտէն հէր պիր ֆըրգա իլէ հիւքիւմէթին իշթիրաք էթմէսի տիր։ Քէզալիք Մէրքէզի ֆըրգա իլէ գաթ՛ ը 'ալագա էթմէսինին միւնահէպէթլիէրինի իլգահ էթմէքլէ պէրաբէր, կէօյա մէղլիւր ֆըրգա 'ալէյհինտէ տինի հիսսիյաթ թահրիքինէ սա՛յ էթմիշ տիր տէյիւ օլան 'ազվիյաթը թէքզիմ վէ ճէրհ էյ-լէմիշ տիր։ Վէ սօն լինթիխապտա միլլէթին պէօ-յիւք պիր էքսէրիյէթինին հիւքիւմէթ թահաքքը-նա պուլունմասը հիւքիւմէթին մէսլէյինի թէպրիյէ էյլէմիշ իսիյինի իտաի՛ա էյլէմիշ տիր։ Լաքին թահ-սընըն մուխալիրի պու էֆքէարըն հանըզ օլաըղընը զանն էտիյօր։ Բուհատա վէ Սօսիալիսթ Տէմոգրաթ ֆըրգայա վէրիլէն բէյէրին ևէքիւնիւ 5,800,000 օլաըղը հալտ, սա՛իր ճիւմլէ ֆըրգայար իշխն վէրիլէն բէյ 4,900,000 օլմըզ տըր։ Էրթէսի կիւն Սօսիալիսթ ֆըրգանըն բէ՛իսի Հէր Պէպէլ Ռէյիչթակ-տա մէվզո'էրինն թէքրար Թանզիմ էտիլմէսինին լէյհզումընատա պահն էյլէմիշ տիր։ Միւսախիէյհին զանընճա, չիմտի հէյ՛էթ ի միւնթէհիսիպէէրին քիմի-սի պէօյիւք, քիմիսի քիւչիւք օլաըղը հալտա, էկէր պու միւսախաթսըղըգ տէֆ՛ էտիլսէ, Սօսիալիսթ Տէմոգրաթլարըն Ռէյիչթակտա 43 եէրինէ 117 մու-բախասլարը պուլունճաճագ իսի։ Հաթթա սօն լինթիխապտա տաիսի անգաղըղընա կէօրէ, 25 սինինտէն հօգարը օյան էհալինին հէր 3ոէ պի-րիսի Սօսիալիսթ Տէմոգրաթ ալըր։ Պունա ճէվա-պէն Փրէնս Պիւլօվ քէնտինին էն գուվվէթլի նուխթալրընտան պիրինի իրատ էյլէմիշ տիր։

Մ. Ա֊ԵՐԷՖ. Ամէրիգա հիւքիւմէթի Փանամա գանալընըն ինշասընը իլթիզամ էթմէք պապրնտա միւնասիպ թէքլիֆ էյտէ էտէմէտիկի իշխն, «չիմոի-լիք» իլի քէնտիսի տէր՛իւհտ էթմէյէ գարար վէրմիշ տիր։ Պունտան իսթիֆատղ էտիյօրըզ քի, իլերիտէ էհ-լիյէթլի թահրիքաթ թարաֆընտան միւնասիպ թէք-լիֆ վուգու՛ պուլուր իսէ հիւքիւմէթ թահմ ը նահարը ը միւթալա՛այա ալմադա բաղը օյապի-լէճէք տիր։ Պաչ միւհէնտիս Մր. Սթիվընս ևա-թի՛ֆա էթմիշ օլուպ, իլկին էմրի նազարէթի օբտուընըն միւհէնտիսլէրինէ ինդիլէ էտիլէճէք տիր։ Թայըզ տէյօր. «Շիմոիյէտէք պու թէ-չէպիւստէ վուգու՛ պուլան թէպէտտիւլաթ վէ մէչքիւքիյաթ՝ 'այնի ճէհատիթտէ օլան հէր հան-կի պիր իլկին պայընտա օլանդարը մէֆքիւր զըլ-մադա քիտաֆի էտիլիր իսէ տէ, Մր. Բօղէվէթին միւնթէմէ՛ին նիքպինկիյի քէնտինի թէրը էթմէմիշ տիր։» — Ճաիճնիա մէս՛էլէսի Գալիֆօրնիատա եէնի պիր հէյ՛էթ ալմըշ տըր։ Էյալէթ մէճլիսինին մէպ'ուսան չիւ'պէտի չոս մէ՛ալատա պիր նիզամ գա-պուլ էթմիշ տիր։ չէօյլէ քի չէհրլի օլմայան պիր էճ-նէպի պէչ սէնէյէ գատար Ամէրիգա թէպա'սաը օլմուղ իսէ, անըն Գալիֆօրնիատա էմլաք սահիպի օլմա-զա հագդը օլմայանճագ տըր։ Նիզամատա Ճաիճնիա-լըլարըն իսմի վէքը օլունմամըշ իսէ տէ, անըն Ճաիճնիալըլար 'ալէյհինտէ օլաըղընատա չիւտէհ եօգ տըր։ Պունտան մա'սա Ճաիճնիալըլար իսթէսէ-լէր պիլէ Ամէրիգա թէպա'սաը օլամազլար։ Պունի-զամը էյալէթ մէճլիսինին ա'յան չիւ'պէտի վէ վալի տաիսի թատսիդ էտինճէ նիզամ հիւքմիւնէ կէչէր։ —Փավ. էրթէսի կիւնիւ Գոնկրէսին տէվրէ ի հազըրէ-սի իճթիմա'լէրինէ խիթամ վէրդիմիշ տիր։ Լաքին մէ-պ'ուսան մէճլիսի տաղըմազտան էվվէլ «Կէմի գուա-վահեալարընա Ի'անէ» նիզամը ճիւզ'ի պիր էքսէրի-յէթլէ գազուլ էտիլմիշ տիր։ Պու նիզամ անքամընա-ճա Ամէրանթիպ վէ պահր ը Մաւհիթ ի քէպիրտէ սէյր ու սէֆէր էտէն Ամէրիգան վափօր խութթարընա սէ-նէվի 3,750,000 տօլարը թէճավուզ էթմէմէք իւզրէ լ'անէ էտիլէպիլէճէք տիր։ Պու նիզամըն Սինա թարաֆընտան տաիսի գազուլ օլունճաղը մ'մոլ օլունմագտա տըր։

Ֆրանս. Հիւքիւմէթ իլէ եալիսկոպոսլար արա-սընտա միւզաքէրաթ գաթ՛ օլունմըշ տըր։ Բօմա-տան չէքիլէն թէլէկրաֆլար Վաթիկանըն թա իպ-թիտատէն Մ. Պրիանըն ճիտտիյէթինէ չիւտէհ էթ-տիլմին, վէ միւչարիէյհին եալիսկոպոսլարըն թէք-լիֆաթընը ահնիյէտիսի անճագ պիր նիւմայիշ իտի-յէնի իտաի՛ա էտիյօրլար։ Էվվէլճէ պէյան էթտիկ-միլ իւզրէ Թայըզըն Փարիս մուխալիրինին էֆքիա-րը պունտան քիւլլիյէն ֆարդը տըր։ Քէզալիք Բօմա թէլէկրաֆլարը Վաթիկանտատ պու մէսլէյէ տա՛իր պիր կէօնէ իտիթիլաֆ ը էֆքիար պուլուն-մայընչ, ճիւմլէսինին պիր իտիթիֆագ Փարիս հաղ-րէթլէրինին մէսլէյինի թահնին վէ թասվիպ էթ-տիքլէրինի թէ՛յիտ էթմէքտէ տիրլեր։

ԻՍԹԱՆԳՕԼՏԱ.

Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՑԱՃԵԱՆ ՄԱԹՊԱ՛ԱՍԸՆՏԱ ԹԱԳ՛ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

Ֆինճանճըլար եօգուշը Ամէրիգան խան